

MAGYAR

BANYÁSZLAP

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE
SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUN-
GARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE
THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND
MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXV. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1937 MÁJUS 20.

NO. 21. SZÁM

MIKOR KEZDJÉK
MEG A MUNKÁT

Négy helyen volt Pennsylvaniában rövid sztrájk a fontos kérdés miatt

Rövid ideig tartó sztrájkok voltak Pennsylvaniában négy társaságnál azon kérdés miatt, hogy a reggeli munkát mikor kezdjék meg a bányászok? A United Mine Workers of America első kerülete kijelentette, hogy ennek a kérdésnek megoldására nincs hatásköre és nem is akar intézkedni, hogy más bányavidékekkel ellentétben ne kerüljön.

A bányatulajdonosok a szerződés megsértését látták ezekben az indokoltan sztrájkokban, amelyek azonban rövid tartalmuak voltak és így lényegesebb zavart nem okoztak az üzemekben.

Mindkét oldalról az a kívánság merült fel, hogy a kérdés végleges megoldását bizzák a National Relation Boardra, amely azután az egész országra érvényes döntéssel hozna határozatot a kényes kérdésben.

VÁRJANAK MÉG
AZ ÚJ CODE-AL

Az új pennsylvaniai code se a bányászoknak, se a bányáknak nem kell.

Pennsylvania állam törvényhozása új bányacode-ot akar csinálni, de a tervezet, amely most van tárgyalás alatt, se a bányászoknak, se a bányatulajdonosoknak nem felel meg és azt kéri, hogy várjanak a munkával.

A United Mine Workers of America nevében a hetedik kerület elnöke irt át a törvényhozáshoz ilyen értelemben azaz, hogy minden kerület ellenzi a beterjesztett javaslatot. A kerület alkalmat kér arra, hogy saját tervezetét nyújtsa be.

A bányatulajdonosok szövetsége nevében Michael J. Hartneady titkár tiltakozott az új code ellen azzal, hogy annak megírása előtt se az érdekelt bányászokat, se a bányákat nem kérdeztek meg. A tervezet a biztonsági szabályokat meggyengíti és a bányatulajdonosok ezen a téren többet követelnek a bányászok javára, mint amit a mostani code ad.

TÉLEN 48 ÓRÁS HETET
AKARNÁNAK BEHOZNI

Az Anthracite Conciliation Board Hazleton városában gyűlést tartott és átirát a UMWA központi vezetőségének, hogy kívánatosabb lenne, ha télen át 48 órára lenne a bányászok munkahete; tavasszal, nyáron és ősszel pedig a szükséghez mérten rövidebb. A különös kérésre egyelőre nem kaptak választ.

ALABAMA SZÉNANYÁI ALÁÍRTÁK
AZ ÚJ TERMELÉSI SZERZŐDÉST

A bányatulajdonosok makacssága miatt egy egész hónapi keresetüket veszítették a bányászok és egyelőre még csak 6,000 ember volt hajlandó arra, hogy a munkába visszatérjen

Huszezer bányász veszítette a bányatulajdonosok makacssága folytán egy havi keresetét Alabamában. A bányabárok nem akarták megérteni azt, hogy a helyzet teljesen megváltozott és meg kell adni a bányászoknak azt a munkabért, amelyet Virginiában fizetnek és amely még mindig alacsonyabb az északi irányban fekvő bányáknál fizetett béreknél.

Az egység talán nem is lett volna meg, ha három bányatársaság nem szakít a többiekkel és ki nem jelenti, hogy teljesen független szerződést fog kötni a bányászokkal, mert üzemet nem akarja veszélyeztetni.

Még ez a fenyegetés se térítette észre jó darabig a legtöbb alabamai bányát, amire a három ellenzéki bányatulajdonos csakugyan külön szerződést kötött bányásaival. A külön szerződés a sztrájkban lévő huszezer bányász közül csak hatezret érintett, de annak hatása alatt a többi bányára is kényszerült, hogy engedjen.

Az Alabama By-Products Company öt bányájában 2,650 bányász, a Woodward Iron Co. két bányájában 1,500 ember és a Sloss-Sheffield Steel and Iron Company két bányájában

NE TÖRJÉK MEG
A SZERZŐDÉST

John L. Lewis visszarendelte a munkába a sztrájkoló bányászokat

A pennsylvaniai Northumberland és Schuylkill megyei keményszén területén 12,000 bányász sztrájkba lépett olyan jelentéktelen kérdés miatt, hogy a reggeli shifta mikor kezdje meg a munkát? Az első kerület tisztviselői nem tartották magukat illetékeseknek arra, hogy ebben a kérdésben döntsenek és azt akarták, hogy a National Labor Relation Board ítélkezze.

Mielőtt erre került volna a sor, a United Mine Workers of America nevében megszólalt John L. Lewis elnök és felhívta a munkásokat, hogy a sztrájkot azonnal hagyják abba, menjenek be a bányákba és kezdjék meg a munkát.

Lewis a szerződés durva és indokolatlan megsértésének bélyegezte azt a sztrájkot, amelyet békés tárgyalások után lehet könnyen elintézni. Egyben figyelmeztette a bányászokat, hogy a megkötött szerződést be kell tartani a munkásságnak is, mert csak így tarthatják meg méltó helyzetüket a nagy ipari küzdelemben.

ban 1700 bányász azonnal megkezdte a munkát, amint az új szerződés, amely május 4-ik napjától kezdve érvényes, alá lett írva.

A három társaság bányáinak megnyitása végre megteremtette a jobb belátást és huszonnégy órai késedelem után a többi bányára is aláírta az új szerződést, de a bányászok erre se tértek nyomban vissza, hanem azt határozták, hogy most már ők tanácskoznak az új szerződés pontjai felett és megvizsgálják, hogy mennyiben felelnek azok meg az új Guffey törvénynek.

Ha a bányászok döntése nem volna kedvező, a szerződés a National Relation Board elé kerül.

SARAT VITTEK
NÉMET FÖLDRE

Az amerikai lapok csodálkozva kérdezik, hogy minek a sár a németeknek?

A Lake Erie egyik hajója 1000 tonna sárral indult utnak legutóbb Németország felé és az amerikai lapok csodálkozva kérdezték, hogy minek az amerikai sár a németeknek?

Olyan tolokodással ostromolták felvilágosításért a washingtoni német nagykövetséget, hogy végre meg kellett adni nekik az Amerikára nézve éppenséggel nem dicsőséges feleletet.

A német kormány Duluth és Superior környékéről 40,000 tonna sár szállítására kötött szerződést akként, hogy ezt a mennyiséget még ebben az évben el kell szállítani a hamburgi kikötőbe.

A felső michigani híres vasbányák, amelyek a világon a legnagyobbak, a két kikötőn keresztül óriási mennyiségű vasércet szállítanak a nagy tavakon és ennek a vasércnek porladásából gyűlt fel a tó fenéke a sár, amelyet a német kormány megvásárolt.

A németek ugyanis egy teljesen új vegyszeti eljárást találtak fel, amely ebből a sárból annyi platínát, ezüstöt és ónt tud kiválasztani, hogy annak értéke a vásárlási és szállítási költségeket teljesen fedezi és a tiszta vas ajándékba marad.

Ami tehát Amerikában értéktelenül megy veszendőbe, abból a német tudomány értékes árukat csinál a mi vegyszeti iparunk nagy bosszúságára.

VESZEDELMESE A
BOOTLEG BÁNYA

Hétről-hétre egyre több baleset történik a pennsylvaniai bootleg bányákban

Pennsylvania állam kormányzója arra kérte az államban megjelenő újságokat és a szaklapokat, hogy mutassanak rá sürgősen a bootleg bányákban történő szerencsétlenségekre.

Valami különös véletlen folytán egyre több szerencsétlenség történik a bootleg bányákban hétről-hétre és a kormányzó azt óhajtja, hogy elriasztó példa gyanánt mutassanak ezekre a lapok.

Tamaqua mellett, Pennsylvaniában, a Lehigh Navigation Company szénterületén folytatott bootleg bányászatnak egyetlen hét során három súlyosabb balesete volt. Egy Jerome Coonan Jr. nevű bootleg bányász nyomtalanul eltűnt a beomlott tárnákban, amely nem volt kellően alátámasztva és bár két hete folytak már a mentő munkák, nem tudták holttestét a beomlott sziklák alatt megtalálni.

Három nappal Coonan balesete után egy William Hosler nevű 26 éves bootleg bányász szállott le George Bachart nevű alkaimazottjának kíséretében egy kezdetleges tárnába, amely váratlanul beomlott felettük.

A sziklaomlás zaját a közelben dolgozó jún bányászok meghallották és azonnal hozzá kezdtek a két ember kéréséhez.

Két napi munka után találtak rájuk, de mindkettő oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életükhöz kevés a remény.

VÉGLEG LEZÁRT
KINGSTON

A nagy keményszén bányából mint ezer munkását bocsátotta el végleg

Wilkes Barre városában és a vele összenőtt Kingstonban ezer keményszén bányász, akik évente körülbelül másfél millió dollárt kerestek, elvesztette a nyereségét és véglegesen munkanélküli lett.

A Kingston Coal Company, amely valamikor a legjövedelmezőbb keményszén bányák közé tartozott, végleg bezárta bányáit és eladásra kínálja szénterületét. A bukás okául a következőket tüntetik fel:

Az egyre emelkedő adókat, a bányák kellek megdrágult árát, a 35 órás munkahetet, az 1936-ik évi árvíz kárait és az eladási árak erős csökkenését.

A vesztesség a múlt évben fél millió dollár volt és az 1937-ik év első negyedének mérlege azt mutatja, hogy ebben az évben a teljes tőkét, azaz egy millió dollárt veszített volna a társaság.

A PROGRESSZIVEK MÁR SZAVAZNAK
A CSATLAKOZÁSI KÉRDÉS ÜGYÉBEN

A vád alá helyezett negyvennégy progresszív csoportbeli bányász sorsa feletti aggodalom adott tápot a Federation of Laborhoz való csatlakozásnak

A Progressive Miners of America az illinois Springfield városban rendkívüli gyűlést tartott és elrendelte, hogy minden egyes tagja szavazzon a következő kérdésre:

— Kivánják-e a progresszívokhoz tartozó bányászok azt, hogy központi szervezetük az American Federation of Labor kötelékébe való felvételét kérje azonnali hatállyal?

A 160 localhoz tartozó 35,000 tag május 17-én szavaz a kérdés felett és Joe Ozanic elnök szerint ki fogják mondani a csatlakozást. A szavazás eredményét május 24-én fogják nyilvánosságra hozni.

A váratlan fordulat indító oka az, hogy a progresszívok rendkívül elkéserekedtek Charles C. Briggelle szövetségi bíró döntései felett a robbantások és más erőszakoskodások miatt vád alá helyezett 41 tag ügyében.

A szövetségi bírótól azt kérték a védőügyvédek, hogy a

vádiratokat érvénytelenítse, mert azokat szabálytalan módon hozták. A bíró erre ekként felelt a védők kijelentése szerint:

— Nem törődöm azzal, hogy milyen alapon hozta meg a vádhatóság a vádindítványokat, mert engem csak az érdekel, hogy igazak-e a vádak vagy sem?

A védők szerint a vádindítványt kimondó esküdtszék tanácskozásain a United Mine Workers of America emberei állandóan jelen voltak és befolyásolták az esküdteket.

Ha ez csakugyan igaz, akkor a vádirat nem állhat meg és a vádlottakat azonnal szabadlábra kell helyezni. Mivel azonban erre a bíró nem hajlandó, a progresszívok befolyással vádolják az UMWA-t és visszatorlás gyanánt most az American Federation of Laborhoz kívánnak csatlakozni, ami erejüket lényegesen növelné.

NESZE SEMMI, FOGD MEG JÓL AZ,
AMIT A HARLANI BÁNYÁK ADNAK

Kentucky állam kormányzója jelenti, hogy a harlani bányatulajdonosok deputy sheriffek helyett ezentul állami csendőrökkel fognak uralkodni.

A szövetségi szenátus La Follette bizottsága annyit már elért, hogy a harlani bányatulajdonosok kibúvókat keresnek a maguk részére. Annak elkerülésére, hogy a szövetségi kormányzat megbízható emberei, esetleg a szövetségi hadsereg ezredei vonuljanak be Harlanba, most, "nesze semmi, fogd meg jól" csaltéket kínálnak a bányászoknak.

A kétes engedménnyel a bányatulajdonosok által választott Kentucky állambeli kormányzó, A. B. Chandler lépett a nyilvánosság elé, mert a bányatulajdonosok úgy érezték, hogy ha azzal maguk állanak elő, akkor országos felháborodás követné a nyilatkozatot.

Chandler kormányzó a saját részére ezeket mondta:

— A Harlan megyében dolgozó szénbánya tulajdonosok megegyeztek Kentucky állam kormányzójával abban, hogy az állami csendőrség vegye át Harlan megyében a közbiztonság őrzését, "olyan gyorsan, amint az csak lehetséges" és egyben el fogják bocsátani az eddig alkalmazott deputy sheriffeket.

Hozzátette ehhez még a kormányzó a következőket is:

— A harlani szénterület ezentul nyitva fog állani a szénbányászok szervezni akaró organizerek részére, de kellő létszámú fognak történni arra, hogy senkit se erőszakolhassanak.

NESZE SEMMI, FOGD MEG JÓL AZ,
AMIT A HARLANI BÁNYÁK ADNAK

Kentucky állam kormányzója jelenti, hogy a harlani bányatulajdonosok deputy sheriffek helyett ezentul állami csendőrökkel fognak uralkodni.

A szövetségi szenátus La Follette bizottsága annyit már elért, hogy a harlani bányatulajdonosok kibúvókat keresnek a maguk részére. Annak elkerülésére, hogy a szövetségi kormányzat megbízható emberei, esetleg a szövetségi hadsereg ezredei vonuljanak be Harlanba, most, "nesze semmi, fogd meg jól" csaltéket kínálnak a bányászoknak.

A kétes engedménnyel a bányatulajdonosok által választott Kentucky állambeli kormányzó, A. B. Chandler lépett a nyilvánosság elé, mert a bányatulajdonosok úgy érezték, hogy ha azzal maguk állanak elő, akkor országos felháborodás követné a nyilatkozatot.

Chandler kormányzó a saját részére ezeket mondta:

— A Harlan megyében dolgozó szénbánya tulajdonosok megegyeztek Kentucky állam kormányzójával abban, hogy az állami csendőrség vegye át Harlan megyében a közbiztonság őrzését, "olyan gyorsan, amint az csak lehetséges" és egyben el fogják bocsátani az eddig alkalmazott deputy sheriffeket.

Hozzátette ehhez még a kormányzó a következőket is:

— A harlani szénterület ezentul nyitva fog állani a szénbányászok szervezni akaró organizerek részére, de kellő létszámú fognak történni arra, hogy senkit se erőszakolhassanak.

ÚJ KÖTVÉNYEK
JÖNNEK PIACRA

Az arizonai bányászatot negyven millió dollárral akarják fejleszteni.

Arizona állam erősen fejlett ércbányászata egyetlen cég kezében van, amelynek neve és címe: The Phelps Dodge Corporation, New York City. Ez az óriási bányatársaság, amely a legkülönbözőbb nevek alatt vezeti kiterjedt üzemet, most negyven millió dollárt akar bányáinak további fejlesztésére fordítani. Mivel ebből csak a fele van meg, husz millió dollár erejéig új kötvényeket (bondokat) akarnak a tőzsdén kibocsátani.

Lényeges nagybővítés vár a következő rézbányákra Arizonában: Copper Queen, Bisbee városa mellett, Corneria Mines Ajo község közelében, a híres United Verde bányája Jeroma városkában és a Morenci bányája Morenciben.

Ha a cég a szükséges tőkét megkapja, akkor mintegy hat-ezer bányással fog többet alkalmazni.

A SZÉNBERAKÓ GÉPEK
ROHAMOS SZAPORODÁSA

A magánházak központi fűtéséhez szerkesztett önműködő szén berakó gépek iránt oly nagy a kereslet, hogy Baltimore városában most már 83,000 ilyen készüléket szereltek fel.

NAGYOBB BÉREKET
FIZET KENTUCKY

A Kentucky Operators Association Madisonvillen gyűlést tartott és anélkül, hogy az érdekelt bányásszág képviselőivel tanácskozott volna, egy kiáltvány útján tudatta az Independent Miners Union tagjaival, hogy május elsejére szóló visszaható erővel magasabb béreket fog ezután fizetni.

Az új bérszála azonban nem éri el azt, amit a UMWA tudott két évre szerződésileg biztosítani tagjai részére.

A kiáltvány szerint az Independent Miners Union tagjai ezentul 50 centtel nagyobb napi bért kapnak és a tonnaszáma dolgozók tonnánként 16 cent emelésben részesülnek.

A hét órás munkanapért a bányászok eddig 4 dollár 20 centet és a tonnások tonnánként 46 centet kaptak.

A bányabárok hangsúlyozták, hogy a jelenlegi bérszerződés ugyan csak július 1-én jár le, de a béremelés megadását már most szükségesnek tartották és azt saját jószántukból adták meg. Christian, Hopkins és Webster megyékben 4,000 bányász tartozik ehhez a jelentéktelen jünhoz, amely éppen kis arányai miatt képtelen arra, hogy eredményeket érjen el.

Magyar lábnyomok a Santa Fe ösvényén

(Folytatás)

A farkas elfogyasztása után két napig koplaltak, amikor egy elhagyott indián camp-en kicserzetlen buffalo-bőröket találtak és arról kapartak le valamennyi húst, hogy megfőzzék maguknak.

Két nap múlva már az egyik lovat kellett nekik megölni, de sok húst már azon se találtak és akkor értek le a Las Animas termékeny völgyébe, ahol legalább a lovak legelőt, a katonák kaktuszt találtak és annak a hagymáit főzték meg maguknak.

A kaktusz-hagymák mérgesek, beteg lett tőle valamennyi, de görcsökon kívül nagyobb bajuk nem történt.

Könnnyen elhihetjük Vitéz Józsefnek, hogy vége volt már a lelkesedésnek, a jókedvnek, hogy már nem Santa Fe kifosztásáról, hanem egy darab sült buffalo-husról álmodtak, de nem mertek visszatérni azon az uton, amelyen annyit szenvedtek odáig.

Újra sorsot húztak, hogy melyik ló legyen a legközelebbi áldozat és mikor a sült lóhússal jóllaktak, ismét jókedvvel folytatták az utat, amely akkor sem volt könnyű, ha nem koplaltak.

Három napi további utazás után eljutottak a Cimarron folyó forrásához, ahol megkezdődött a kapaszkodás a Spanish Peaks-ek felé, amit abban az időben Mexico térképén Huaquetories-nek jeleztek.

Leírja Vitéz, hogy a nyolcszáz lábnyi magasságba életveszedelem közt kusztak fel a meredek hegyoldalon és itt nem a ló vitte a katonát, hanem a katonák húzták néhol maguk után kötelen a lovakat, amit nem lehet éppen gyönyörűségnek nevezni.

Mikor feljutottak a mai Spanish Peaks hatalmas fensíkjaira, a sorsuk sokkal könnyebb lett.

Az idő enyhe volt, a lovak bőséges legelőt, a katonák elég vadat találtak, úgy, hogy néhány nap alatt visszatért nemcsak a reményük, de a jókedvük is.

Újra arról beszéltek a tábor-tüzeknél esténként, hogy milyen ragyogó szemű szenyoriták fogják őket Santa Fe-ben fogadni, hogy a híres, erős mexicói vörös bor, a csók, a mulatozás lesz az osztályrészük, mikor pihenőt vesznek maguknak a — rablásban. Amit persze kellő finomsággal zsákmányolásnak neveztek.

Akik tehát a Santa Fe Trail-re, a régi, az igazi Santa Fe Trail-re gondolnak, azok ne képzeljenek el egy meghatározott, járt utat maguknak. Még csak egy ösvényt sem.

Egyik scout (vezető) a Cimarron hegyek egyik szorosát, a másik a másik hádját ismerte és könnyen mehettek egymással szemben a trail-en az emberek, akik egymást husz mértföldnyire kerültk. Pedig voltaképpen a Santa Fe Trail-en járt mindkettő.

Néhány hetes keresgetés után végre katonáink eljutottak abba a cottonwood erdőbe, ahol találkozniuk kellett a "nagy" csapattal.

Ők már nyugtalanok voltak, hogy elkéstek, de odaérve sem csapatnak, sem eltávozott embereknek semmi nyomát nem lelték.

Öt napig vártak, mikor a messzeségben egy kis csapatot láttak, akik után azonnal utánuk vetették magukat.

Nem katonák voltak, hanem egy amerikai és egy angol utas, akiket három mexicói indián vezetett és akik Santa Fe-ből igyekeztek az Egyesült Államok felé.

Ezek az utasok a csapat lelkesedését még jobban felkeltették, mert tele voltak ezüsttel, arannyal.

Természetesen ki lettek kutatva és a kincseiket eldugni nem tudták, de Vitéz azt írja, hogy nem rabolták ki őket. Részben azért, mert akkor meg is kellett volna őket gyilkolni és a hadjáratukat nem akarták "földik" meggyilkolásával kezdeni, de leginkább azért, mert a két kereskedő azt beszélte, hogy Santa Fe tele van kincsekkel. Hogy ők csak a hulladékokat szedték fel, de a hősök térdig fognak járni a híres spanyol városban az aranyban.

Az utasok nem is hazudtak. Santa Fe tényleg a leggazdagabb város volt a kontinensen és a kereskedőknek érdekük volt egy kis lódtás.

Santa Fe állam kormányzója az amerikai kereskedőket hihetetlenül rabolta, óriási vámot szedett azoktól, akik megjelentek az évente kétszer tartott vásáron és azonkívül ki voltak az amerikai pederek annak is téve, hogy hatósági segédlet mellett ki lesznek hazatérőben rabolva. Érdekük volt hát azt remélni, hogy Santa Fe-t az amerikai Egyesült Államokhoz fogják csatolni.

Ezek után még türelmetlenebbül várták a "nagy" csapat megérkezését és közben tartaniuk kellett attól is, hogy előbb találja meg őket az ellenség, hiszen már messze bent jártak a mexicói határtól.

Igaz, írja Vitéz, hogy a sok arany láttára mindegyikük úgy érezte, hogy száz mexicói katonával felérne, de azért néhány nyugtalanok voltak, hogy

nagyobb ellenséges csapattal találkoznak, mielőtt az igazi amerikai megszálló hadsereget elérnék.

Négy napi további várakozás után újra felébredtek az aranyos álmokból.

Egy tépett ruhájú, fáradt futár érkezett hozzájuk, aki megmondta, hogy a "nagy" csapatot ne várják, hogy kisebb csapat smcs utban felérjék, sőt hogy egy spanyol kém hollétüket Armijo kormányzóval tudatta. S hogy Santa Fe kormányzója katonaságot küldött ki, azzal az utasítással, hogy Warfield kis csapatával úgy bánjanak el, ahogy San Antonio-nál Alamo várával és a vár katonáival elbántak.

Ahol minden embert megölték.

A katonák minden kedve elment a további kalandtól.

Mert lehet Santa Fe szép és gazdag város, holtan az ember azt nem tudja élvezni. A halottak után pedig azt lehetett hinni, hogy csak holtan juthatnak be a városba.

Elkeseredetten tanácskoztak, hogy visszafordulnak, mert a futár elmondta, hogy ha visszatérnek a Santa Fe Trail-re, amit a találkozás helyéért elhagytak, féluton találkozni fognak egy náluknál jóval nagyobb társasággal, amely szintén hazafelé fut, de amely várni fog Warfieldre.

**FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA**

(Folytatjuk)

A PONTOSSÁG --- ERÉNY

de úgy van vele az emberiség, hogy ezt se akarja gyakorolni. - Nincs borzasztóbb udvariatságnál annál, ha másokat megvárakoztatunk és nem gondolunk arra, hogy a mások ideje is drága

Szakadó esőben, csontokat metsző hidegben hányszor látnunk felgyűrt galléru embereket, akik türelmetlenül forgolódnak az uccasarkokon? Annyiszor látnunk, ahányszor szakad az eső és fúj a szél keményen. Annyiszor látnunk, ahányszor csak találkozót adunk valakinek bizonyos időre, mondjuk délelőtt 11 órára az uccasarkon azzal:

— De ott légy ám pontosan, mert én biztosan ott leszek.

És ott is vagyunk. Ha nem is éppen 11 órára, de legalább fél-tizenkettőre, néha pontosan tizenkettőre, sőt gyakori esetben félgyere. Az is megtörténik velünk, hogy az ilyen találkozóira soha napján, borju nyüzös kiskedden megyünk csupán el.

Pedig nincs szebb erény, mint a pontosság és nincs nagyobb bűn, mint a pontatlanság.

Azt mondják, hogy a pontosság csak a királyoknak az erénye. Nem a mindennapos embereké. Annyi bizonyos, hogy a nagy francia császárnak, Napoleonnak ez volt egyik legnagyobb erénye. Azt mondta:

— Olyan pontos vagyok, mint a csillagok. Azok sohase késnek el. Mindig ott vannak az égboltozatban a maguk helyén és a kellő percben.

Az arcolai csata előtt azt mondta Napoleon Bertram marsallnak:

— Reggel kilenc óra és három perckor az én megkerülő csapataim fel fognak bukkanni az ellenséges hadsereg háta mögött, tehát ön, tábornok, félkilenckor bátran kezdheti a támadást.

A csapatok pontosan ott is voltak a kellő időre és megnyerték a csatát.

Jókai Mór, a nagy magyar

író, ha utazni akart, mindig tizenöt perccel hamarabb érkezett az állomásra, mert mint tréfásan mondta:

— Nem szeretnék haragba kerülni a gőzmozdonnyal, mert az mégis valamivel erősebb, mint én.

A nagy francia királynak, tizennegyedik Lajosnak olyan betegsége volt a pontosság, hogy egyizben a fogata csak akkor fordult be a kapun, mikor a király már kilépett a palota ajtaján. Bosszusan kiáltott fel:

— Ma egész nap gyalog fogok járni, hogy a kocsisom szgyelje magát és rászokjék a pontosságra.

Nem hihető, hogy akadna a föld kerekén olyan ember, aki szívesen várakoznék valakire, aki nem volt pontos. Az erkölcsstani könyvekbe nehezen lennének beilleszthetők azok, amiket a másra várakozó ember morog a fogai között és akárhogy is mosolyog, amikor a késedelmeskedő végre megérkezik, a fejében titokban körülbelül ez forog:

— Üssön meg a guta nyomban, te aljas bitang, aki így megvárattál.

A föld kerekén a legpontatlanabb ember egy jórával előbbi örmény volt, akiről azt mesélik, hogy mikor halála után a mennyország kapujához ért a lelke, hasztalan csengetett, nem nyílt az ki előtte. Így büntették meg azért, mert földi életében nem volt pontos.

Mi ebben a mesében nem hiszünk. A mi nézetünk az, hogy azok az emberek, akiknek a pontosság nem erényük, nem jutnak a mennyeknek országába. Egyenesen a pokolba valók. És ezt rendszeren nem is tartja előttük senki titokban.

NEM FOGJÁK MEGTENNI

Miss Mary Van Kleeck, a híres szociológus és liberális social worker azt indítványozta, hogy a professzionátus és "tanult" emberek is szervezkedjenek, úgy gazdasági, mint politikai célokból.

Sem a gondolat, sem az ajánlat nem új és ahogy a fehérgallérosok soha nem szervezkedtek a multban, valószínű, hogy most sem fogják azt megtenni.

A fehérgalléros proletárok valamennyien értelmes és többé-kevésbé tanult emberek ugyan, de soha nem voltak hajlandók és képesek rá, hogy gazdasági szervezeteket, junikat építsenek ki maguknak.

Azért, mert nincs egyetlen pálya annyira tulzsfolva, mint a fehérgalléros proletárok pályája.

A fiatalság természetes ösztönnel huzódik a fizikai (testi) munkától és van a fehérgallérban valami csábító, még ebben a demokrata országban is, ahol társadalmi kiváltságot a fehér gallér soha nem jelentett.

Tádnak hát az irodákba, vagy legalább az üzletekbe, ahol a munkás-zubbonyt nem kell reggelenként felvenni és egy-egy állásra mindig jelentkeznek hatan is.

Innen van aztán, hogy ezen a pályán sem fizetése, sem becsülete nincs a munkásnak.

Innen van, hogy a fehérgalléros proletárt kihasználják, akkor is, ha tókésnek, akkor is ha munkásnak dolgoznak.

Látjuk, mikor a gyárakban béreket emelnek, hogy pl. az iskolákban, az egyházakban és a többi szervezetekben dolgozó fehérgalléros szolgák fizetését a MUNKÁS tagok sem akarják emelni.

És mert az elnyomott és szorgasorban élő egyén mindig talál magának valami vigasztalást, amely mákonynak szolgáljon, a fehérgalléros proletár be-képzeli magának azt a társadalmi megkülönböztetést, ami NINCS meg ebben a hazában.

Rangon alólinak tartja, hogy szervezkedjék, mint a testi és kézimunkát végző munkások és miközben korgó gyomorral és alul kopott, vasalt nadrágban a képzelt rangban vigasztalást keresnek, nem veszik észre, nem akarják észrevenni, hogy mulatnak rajtuk, hogy LENÉZIK őket a munkások.

Hogy is szánná rá magát egy doktor, vagy egy ügyvéd, vagy egy pap, hogy junit csináljon és a magához hasonló és vele egyfajta munkát végző embert szervezze?

És hogy is gondolna arra a könyvelő, vagy a gyorsíró, vagy a kereskedelmi "titkár", hogy beálljon a szervezetén keresztül abba az AFL-be vagy CIO-ba, amelyben gyári munkás és bányász van?

Ha lesz Miss Van Kleeck tanácsának fogamatja, az talán a politikai megszervezkedés terén lesz.

Vége hát a fehérgalléros szellérek sem vukáltak meg egészen és látniuk kell, hogy a munkások politikai tevékenysége, a munkás-szervezetek politikai munkája milyen eredményeket hozott a számukra az utóbbi időkben.

És talán-talán azt is megéljük idővel, hogy ha már nem hajlandók ezek a szerencsétlen proletárok a munkásokkal gazdasági szervezetekben egy szálhoz leülni, a politikában találkozni fognak egymással.

AZ ÖREGSÉG

Szenzációs feltűnést keltett J. F. Newton tanárnak a test és a lélek öregségéről irt új munkája, amelynek kiinduló tétele az, hogy az emberi életnek kétféle öregsége van. A jó öregség a testi, a rossz a lelki.

A könyv bevezetése körülbelül ezeket mondja:

A tudomány kétféle öreg kort ismer — a testét és az agybeli állapot megőregedését. Az egyik nagyban befolyásolja a másikat úgy, hogy azokat nagyon bajos lenne egymástól teljesen szétválasztani.

Kétségtelen, hogy a test önműködőleg öregszik meg ezen az emberi tudomány egyelőre nem tud változtatni. Testi szerveinknek működési ideje korlátozva van a születés óta és azok éppen úgy elkopnak apránként, mint a gépek alkatrészei, ha állandó használatban vannak. A használat körül elkövetett visszaélések csak gyorsítják a testi szervek elkopását.

Ha a test öregedésével szemben tehetetlenek is vagyunk, annál jobban áll módunkban az, hogy agyunkat, lelkünket védjük az öregedés ellen. Ha meg tudjuk tartani lelkünk frissességét, akkor testi öregégünk se következik el olyan gyorsan. Ezért mondható az, hogy a lélek ifjúsága fontosabb, mint a testté.

A lélek ifjúságának megőrzése bizonyos embereknel, akik azonban nagyon kevesen vannak, automatikus. Ösztönszerű. Mások csak nehezen tudják ezt a titkot megtanulni és ezért rendszeres oktatás tárgyává kellene ezt tenni az egész emberiség érdekében. Sokan vagyunk, akik bánatos, keserű lélekkel járjuk az élet utjait, nem gondolva arra, hogy ez a leggyorsabb út a test megőregedése és korai halála felé. Nincs olyan betegség, amely annyira rontaná az emberi testet, mint a rossz kedély, a lélek elkeseredett hangulata.

A lelket azonban lehet úgy nevelni, hogy állapota mindig üde és friss maradjon. Nem kell hozzá más, csak akarat. Nagy segítségünk az, ha a humor iránt velünk született érzékünk van, de ha nincs, az se baj, mert belenevelhetjük azt magunkba. És ez egyik legnagyobb kincsünk az életben.

Testében fiatal csak az maradhat, aki jókedvvel tud nevetni. A nevetés tartja ifjan a lelket, a lélek tartja ifjan a testet. De ami a legfontosabb — meg kell őrizniuk lelkünkben azt a hitet, hogy az emberek nem olyan rosszak, mint azt mi szeretjük elhitetni önmagunkkal. Az emberiség tömegének átlaga jó, nemeslelkű és aki ezt fel tudja ismerni, annak kedélye vidám lesz, annak állandó a jókedve, ami a test fiatalágát vonja maga után.

KIMENTETTÉK A SIRBÓL

A Wilkes Barre melletti Tamaqua telepen két év óta saját kezére bányászta a kemény szén egy Anthony Vincavage nevű 48 éves bányász, aki "előrehaladott életkora" miatt nem tudott többé munkát találni.

A kezdetlegesen épült és alánem támasztott tető beszakadt a magánosan dolgozó bányász háta mögött és elzárta menekülésének útját. Mikor távolléte feltűnt, kultatni kezdtek és megtalálták a beomlott. Harminchat órai munka után sikerült az élve eltemetett bányászt a mentőknek kiásni sirjából, de kórházba kellett szállítani, hogy a megkínzott ember ismét talpra állhasson.

És ez lesz a legelső lépés arra, hogy a legalacsonyabb életsszínvonalon álló, a leggonoszabbul kiuzsorázott proletárcsoport sorsa javuljon.

LEVÉLPAPÍR

BORITÉK

NÉVJEGY

PLAKÁT

MULATSÁGI
MEGHÍVÓ

BELÉPTI JEGY

ALAPSZABÁLY

VAGY B Á R M I L Y E N
Ü Z L E T I NYOMTAT-
VÁNYRA VAN SZÜK-
SÉGE, FORDULJON
HOZZÁNK A LEGTEL-
JESEBB BIZALOMMAL

ARAJÁNLOTOT SZI-
VESEN ADUNK

NYOMTATVÁNYT

OLCSÓN - IZLÉSESEN

PONTOSAN

KÉSZIT és SZÁLLIT

AZ ORSZÁG
BÁRMELY RÉSZÉBE

L A P U N K
NYOMDÁJA

“MÉLTÓSÁGOS GAZDURAM”

(Folytatás). — Ezt nem gondolod komolyan ugy-e Agnes, — szólott Szokoly. — Te az én jó kisleányom vagy és hallgatás reám és anyura is. Soltz Richárd, az megfelelő parti számokra. Rendese fíu, kitűnő család, a legjobb szituációban. Én csak most látom, mióta üzleti összeköttetésbe kerültem az öreg Soltzyval. Nagyszerű üzleteket csinálunk, mióta nyelbeütöttük a szesz áregyzezményt. Hiába van itt a birtok, a mezőgazdaság alig hoz valamit, de szeszgyártással egybekötve, az igen. És látod, ezt is az öreg Soltzynek köszönhetem. Most már uraljuk az egész piacot. A Richárd is kezd belejönni az üzletbe, igazán gyakorlati ember, az illet szeretem. Egyedüli örökös, minden kellék meg van nála arra, hogy abban a meggyőződéssel élünk, miszerint megfelelő élettársat találunk benne leányunk számára.

Szokoly papa csak most vette észre, hogy olyan stílusban beszél, mintha a szesz-kartel ülésén elnöközne, nyomában családiasabb hangot vett fel:

— És azonkívül előkelő meg jelenésű, rokonszenves. Én úgy találom.

— Megengeded papa, de én egyáltalán nem találom ugy, — szólott szeliden Agnes.

— De kisleányom, eddig nem beszéltél így Richárdról. Eddig más volt a véleményed.

— Azóta változott meg, mióta itt van ez a nagy hazafi, Kórnyey Gergely, — epéskedett Szokoly né.

— Futó hangulat az, hidd meg édes kis leányom, — folytatta Szokoly ömeltósága. Ahogy jött, úgy elmúlik. Sőt mást mondok, ha rokonszenv ébredt benned Kórnyey Gergely iránt, egész biztosan a te érzékeny lelked által diktált sajnálkozás egy sorsüldözött ifjú iránt. Én is sajnálom. És segítünk is rajta, ha csak lehet. Éppen Hodászy szolt nekem, hogy csinálni kellene az érdekében valamit. Már van is tervem. Pesten a kartell központi irodájában adunk neki állást. Hallom gazdasági akadémiát végzett, érteni is fogja a dolgokat. Látod, ilyen a realitás.

Agnes szeliden felelt:

— Igen realitás, elakarjátok vinni a közelemből. Érttem apa.

Szokoly mama annál inkább lelkesedett a tervért.

— Nagyon helyes, igen helyes. Adjatok neki valami állást és menjen innen mielőbb.

Agnes felkelt az asztaltól:

— Megengedtek, nagyon fáj a fejem. A szobámba megyek.

Szokoly megsimogatta kis leánya fejét, illatos szőke hajára apai csókot lehelte.

— Menj kisleányom. Hidd el csak hangulat az egész, olyan mint egy fejtűzés. Amint jön, úgy elmúlik. Estére érezd magad jól. Színházba megyünk. Ma bérleti napunk van. Azután elmegyünk a Royalba vacsorázni. Jó lesz?

— Helyes, lelkesedett Szokoly né, megünnepeljük kitüntetésedet.

Agnes megcsókolta anyját és kiment az ebédlőből. Szokoly jelentős pillantás kíséretében mondta feleségének:

— Ma este veitünk lesz Richárd is. Bizd csak reám, majd én elexpediálom a Gergely urat!

— Jól tesszed, ne rontsa itt a levegőt.

— Tudod édesem diplomá-

ciával kell eljárni ilyen esetben.....

VI.

NEM ILLIK A RÓZSA GYÜRÖTT SÜVEG MELLÉ.....

Gergely egész délutánt szobájában töltötte kavargó gondolataival. Ugy érezte magát, mint akit fejbeütöttek. Felelevenítette lelkében a múltat.

Látta magát mint kis gyermek a zöld szalusz kastély termeiben, udvarán. Volt egy kis ponnyja, meg egy kis kutyája. Vidám boldog kamaszkor, megpróbáltató ifjuság, tanulás, aztán a harctér.

Édesanyját korán elvesztette. Az élet nem nagyon kényeztette le s mégis lelke tele volt lobogó idealizmussal. Rajongott a gazdálkodásért, a földért.

Módfelett sokat tanult a modern gazdálkodás lényegéről. Mikor módja lett volna tudá-

PÉLDÁS HAZAFISÁG

A munkásokat mindig hazafiságra tanítják.

Igy történik ez — természetesen és helyesen — minden országban, csak az a baj, hogy az uralkodó tőkés osztály nem mutat soha jó példát.

Magyarországon — emlékeztünk — nekünk azt tanították, hogy “itt élnek és halnod kell” és “hazátlan bitang” volt az a szervezett munkás, aki szövetekezett a munkás-szervezetekben a külfölddel.

De a magyar főurak Magyarországon jóformán lakást sem tartottak maguknak és a magyar pénzfejedelmek olyan nemzetközilek voltak, amilyenről a szocialisták nem is álmodtak.

Igy van ez nálunk, ahol minden liberális vagy radikális gondolatra azonnal sietnek az “alien” bélyeget rányomni, hogy az elmaradt amerikaiakat elidegenítsék az “idegen” eszmétől.

De az amerikai tőkések ragadozó osztálya annyira nemzetközli, hogy ezt a hazát a pénze után háboruba sodorta.

Ugy látszik, hogy a hazafiságot még azok sem gyakorolják, akiknek nemcsak kalácsot, de királyi trónt is ad a haza, legalább ezt látjuk az angol királyné példáján.

Angliában óriási kampány folyt, hogy a koronázásra angol árut, Angliában készült ruhát, stb. vegyen magának mindenki és ezt a gondolatot és kampányt mi természetesnek és tisztességesnek tartjuk, mert az angol üzlet és az angol munkás érdekében történik.

Annál különösebb és annál jellemzőbb, hogy Anglia királynőjének — párisi szabók dolgoznak, akik nemcsak a koronázási ruhát készítik a szárára, hanem negyven tavaszi ruhával is ellátják.

Ilyen példákat állítanak a nép elé, mikor, a vezérek, a nagyok, az uralkodók hazafiságról beszélnek és még szerencse, hogy ezeket a dolgokat nem igen írhatják meg, illetve nem akarják megírni az angol újságok, mert különben a jelenlegi hangulatban esetleg az új királyt is elküldenék a bátyja után, mielőtt a koronát rátennék a fejére.

És ha egyébert nem, ezért meg is érdemelne, hogy becses nevével együtt menesszék.

sát értékesíteni, akkor nem maradt számára már talpalatnyi föld sem az ősi birtokból. “Mint egy kivert kutya vagyok itt” — gondolta keserűen.

A leszálló, alkonyatban még mindig ott ült szobájában. A keserűség szorította torkát. Szinte érzékelhetően látta, hogy mély sirba ereszkedik le életének minden(eddigi célja, minden vágya, reménysége. És ő ott áll a sir szélén üresen, kifosztottnak, árván, lecsujtottan, rémületes keserűséggel szívében. És mi lenne ha revolveré nek csövét homlokához illesztene. A tükrök elé állva, hogy pontosan célozzon. Minden probléma megoldódna.

Szinte átélte az elképzelt jelenetet, de úgy érezte, hogy egy finom leánykéz elvonja a pisztoly csövét..... “Ej már képzelődöm is”, tépte ki magát az egymásra tóduló gondolatokból.

Öngyilkosság — butaság! Legyek egy szürke hír az újságokban: “Trianon áldozata” címmel. Gyávaság volna. Az erőt nem lopták ki karjaimból, a velőt csontjaimból. Élek és élni fogok!.....

Hodászy Feri jött be a szobába. Már egész sötét volt.

— Hát te még mindig itt kuksolsz. Már nagyon sok lesz a keserűségből. Fel a fejfel pajtás! • Gyerünk mulatni egyet. Azt mondatd.

Gergely felkelt, kiegyenesedett.

— Gyerünk, most jön a halotti tor.

— Hogy érted ezt.

— Most temettem el eddigi életemet, most megtartjuk erre az ősi tort, aztán jön az új élet.

— Benne vagyok az új életben. Már megindítottam az akciót. Rövidesen lesz állásod is.

— Miféle állás?

— Nem mondom meg, csak akkor, ha teljesen biztos lesz a dolog.

— Kiváncsi leszek rá, de nem hiszem, hogy elfogadom. Nincs kedvem szellemi szűk-ség-munkást, vagy támogatásra érdemes menekültet itt játszani.

— Csak várd meg a végét. No de most gyerünk.

Öltözködés közben Gergely gyors mérleget csinált anyagi helyzetéről. Kezdtől hozzászokni az új élethez, kissé gyakorlatiasabbnak kell lenni ezután, mint régebben. Össz-

vagyon hatszáz pengő, ennyi maradt abból a pénzből, melyet utoljára kapott hazuról. Egy arany cigarettatárca, két antikgyűrű, néhány apróbb értéktárgy:

— Rendben van, — mondta magában. — Ma még egyszer urak leszünk, de csak száz pengő erejéig. Ennyi elég lesz az éjszakára. Többet egy krajcárt sem.

Zsebébe tette a százast, a többi pénzt otthon hagyta. Így ni. Ezután spórolni kell. Ma még legyünk régi vágásu gavallérok.

Elindult a két barát.

— A Royalba megyünk, az valamire való hely, — mondatta Hodászy. — Jó cigány is van.

— Te tudod, kérek. Vezess Lucifer!

— Gyere csak velem Ádám, új utakra!

Igy évődtek és aránylag jó hangulatban telepedtek le egy sarokasztalhoz. Megvacsoráztak, jó nehéz borokat hoztak, aztán pezsgőt.

(Folytatjuk)

ROSSZ BOLT LETT A RACKET ÜZLET!

A munkás uniók körül üzött racketkedés végre valahára rossz üzletnek bizonyult. Sokáig tartott, amíg rájöttek, hogy milyen visszaélések fejlődtek ki a munkás uniók körül főleg New York és Chicago városokban, de végre eljött a leszámolás órája.

A vendéglős üzlet munkásainak unioja felől állapította meg McCook new yorki bíró, hogy nem igazi munkás szakszervezet, hanem csak ürügy arra, hogy a vendéglősöket évente két millió dollár erejéig fejéjk. Amely vendéglős nem tejtelt le az unio urainak, annál nemcsak sztrájk jött, hanem sok más egyéb is. Néha bűzbomba, mások az asztal kendőket tönkretévő maró sav, betört kirakat ablak, sőt betört vendéglősök fej. A boldogtalan vendéglősök inkább fizettek, csak a kellemetlenségtől szabaduljanak.

A szélhámos unio két titkárát, két ügyvédjét, szervező ügynököket öttől 20 évig terjedő fegyházra ítélte a bíró. Volt köztük magyar ember is, valami Rete Aladár nevű szervező, aki most legalább hét és fél évig tartó csendes visszavonultságra lett ítélve.

Rajtuk már nem segít a szövetségi bíróság döntése, amely a szabad Aszervekedési jogot biztosítja a munkásoknak, de csak a tisztességeseknek és nem azoknak, akik csaló üzletet csinálnak belőle.

PECORA BÍRÓ A VEZÉREKRŐL

A zsarolásra épített uniók vezéreiből beszélve, másoknak is odamondogatott

Ferdinand Pecora a New York állambeli supreme court bírája, mint neve is mutatja, olasz bevándorlók gyermeke, aki sok nyomoruság árán előbb ügyvéd lett, majd New York városban főügyész, később az állami legfelsőbb bíróság tagja. Sohase politizált. Ambár nyilvánvaló, hogy erősen helyesli a New Deal-t, amelyet Roosevelt elnök vezetett be, nagy hírnevet szerzett azzal, hogy ítéleteiben pártatlan. Ha a nagy tőkének van igaza, annak javára dönt. Ha a szegény ember felé hajlik a mérleg, Pecora a szegénynek ad igazat.

Pár hét előtt három zsarolással vádolt union vezér állott Pecora előtt, aki mindhármát hosszú fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet indoklásában olyanokat mondott a nagynevű bíró, amit most külön füzetkben emeljük ki a következő sorokból.

— A szervezett munkásságnak nincs károsabb ellensége azon érdemes célok elérése körül, amelyekre törekszik, mint a saját vezérei, ha azok rothadtak és lelkiismeret nélkül voltak. Kétségtelen, hogy a szervezett munkásságnak nincs rothadtabb és erkölcsletlenebb belső romboló csirája, mint a lelkileg szifilitikus union vezérek, akik bizalmi állásukat zsarolásra és graftekre használják, hogy saját kapzsiságukat kielégítsék. És a munkásszervezkedésnek nem lehet nagyobb szolgáatot tenni annál, mintha becsületes soraikat megtisztítjuk az ilyen vezérek-től.

A magyar közmondás szerint:

— Leányomnak szólok, de menyem is értsen belőle.

Pecora bíró nemcsak a három elitált union vezérhez intézte ezeket a szavakat, hanem valamennyihez, aki munkás

FOGADD BE A TÓTOT KIVER A HÁZADBÓL!

(#) Szegény, igazán jólelkű, becsületes tótokról csak a rossz akarat költötte ezt a vádat. Ha nem a hozzánk közelálló tótokról volna szó, nem bántana minket annak lényege, mert alapjában véve nagy igazságot foglal magában a közmondás. Olyat, amivel most nehezen vessződik Amerika.

A new yorki biboros érseknek, Hayes-nek vezetése alatt erős mozgalom indult meg országszerte az ugynevezett “burlesque” színházak ellen.

Amit Amerika burleszk néven ismer, az nem színpad, hanem erkölcsletlen látványosság, aminek közéletünkben semmi helye. Valami, ami egyszerűen szegény, mert nem annyira a jó erkölcsöt, mint inkább a jó izlést sérti és éppen ezért türehtetlen.

Meztelenség táncol az amerikai színpadokon manapság. Anyaszült meztelenség, amire azt mondják a színház igazgató urak, akik egyébként java részben csak pénz hajhászó vállalkozók, hogy ezt a meztelenséget tűrni kell, mert ez művészet.

Kétségtelenül van művészet az emberi test rajzolásában, festésében vagy márványba faragásában. Voltak a világnak olyan nagy festői és szobrászai, akik művészt tudtak alkotni a meztelen emberi test reprodukciójából. De aki ezeket a halhatatlan remekműveket nézi, annak jóízűse nem habozdik fel, mert a művészet kötelessége mellett észre sem veszi bennük a meztelenséget.

Amit azonban a burleszk színházak csinálnak manapság szerte Amerikában, az nem művészet, hanem erotika. Eszükbe sem jut a színházaknak, hogy művészetet csinálnak a meztelen táncosnőkből, hanem pénzt akarnak keresni vele gyorsan és biztosan. Az emberi bujaságra pályázóknak akként, hogy nem óvatosan elzárt, erősen lefüggönyözött szobákban mutogatják az árut, hanem a színpad nagy nyilvánossága előtt fitogtatják, hogy mi van eladó.

Minél tovább türték ezt a rendőri és bírói hatóságok, annál messzebbre merészkedtek a “fehér rabszolgákkal” üzérkedő kufárok. Ma már tömegben vizsgál a meztelen női testet a színpadra és arcátlanul hiválnak vele, hogy gyakorlott üzleti szemmel és érzékelő válogatták össze azokat a szerencsétlen nőket, akiket erre a mesterségre kényszerítettek.

Azt a példát használta Hayes biboros az elfajult helyzetre, hogy ahol szabadon tűrik a patkányokat, ott azok elbizakodnak és vakmerőségükben támadni is merészelnék. Így van ez a burleszk színházak meztelenségével is. Minél többet néztek el ezeknek a zugszínpadoknak, annál jobban szaporodott azoknak száma úgy, hogy ma már nincs olyan huszezer lakóú városa ennek az országnak, amelyben évente ötször-hatszor meztelen nők ne ugrálnának a színpadokon. Természetesen nem elsőrendű áruk, hanem olyanok, akik már megjárták a legnehezebb

union élén áll. Tanuljanak abból azonban maguk a munkások is, hogy alaposan válogassanak akkor, amikor valakinek kezébe teszik le saját sorsukat.

PAN AMERICAN TRUST COMPANY
HARBOR STATE BRANCH
Alapította: KISS EMIL
FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK
Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot
PÉNZKÜLDÉS BARHOVÁ
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON
HAJÓJEGYEK - BETÉTEK
KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
Forduljon hozzánk bizalommal
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Mi a Fordism?

Henry Ford nem akarja, hogy gyári munkásai szervezkedjenek és ezért a “Fordism” nevű elvekre tanítja őket. A Ford tanítás lényege ezek a mondások:

— A Fordism hive azt kérdezi a munkástól, hogy kell-e havi járulékot fizessen kívül álló embereknek azért, hogy a Ford gyárban dolgozhassék?

— A Fordism szerint a munkában való alkalmazás monopóliuma ebben az országban éppen olyan rossz, mintha a kenyér lenne monopólium.

— Mi volt az ipari sztrájkok eredménye mostanság? Semmi más, minthogy a munkások vasúrvókat tettek a nyakukra. Fordism csak azt akarja megmutatni, hogy kinek a tulajdona ez a sok vasúrv.

— Számítsa ki saját maga, hogyha egy uniohoz csatlakozik, akkor valaki megnyerte önt magának, de mit nyert ön?

Mi mindig jobb vásárokat a d t u n k munkásainknak, mint a kívül állók adhattak volna. Mi sohase csináltunk vásárt munkásaink bérére és most se kezdjük ezt el.

Köztölönak ennyi is elég! A Wagner törvény szerint nem Ford, hanem a munkásai mondják majd meg, hogy kell-e nekik unio?

esetben kitűnik, hogy az ilyen félrevezető vigneták, értéktelen kotyvalékot fednek. Gyárosok, akik efajta orvosságok eladásából élnek, egyelőre könyvnyű fedezetet találnak, amelyben a törvény megköveteli, hogy a kormány igazolja be a csalást; amellelt alig 100 emberből álló inspekció áll a szövetségi kormány rendelkezésére, hogy a parti és államközi kereskedelmet ellenőrizze.”

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

23, 32, 208, 293, 423 és 426-IK FIÓKJAINAK KÖZÖS

RENDEZÉSEBEN

1937 MÁJUS 29-ÉN, SZOMBATON

este hét órai kezdettel páratlan aránu és az egész pocahontasi szénvidék magyarságára kiható kapcsolatként

VERHOVAY NAP

lesz tartva a

POCAHONTASI GYMNAZIUMBAN

a legfényesebb keretek között.

Pompás Banket

nyitja meg este 7 órakor az ünnepélyt, amelyet elsőrendű

TÁNCMULATSÁG

fog követni, amelyhez a talp alá való zenét a pocahontasi

MAGYAR VERHOVAY RÉZBANDA

fogja szolgáltatni minden vendégnek teljes meglegedésére

BELÉPTI JEGYEK:

A banketre és bála férfiaknak \$1.00. — Nőknek 50 cent. Gyermekeknek 25c. -- Csak a táncra szóló jegyek ára 75c.

Elővételen a jegyek a következő helyeken kaphatók:

Bényi Pál üzletében, Keystone, W. Va. és Dobos Istvánnál, Kimball, W. Va.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vinewood 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

Ki védi meg a munkást?

— FAJJON A BIRAK ÉS ÜGYÉSZEK FEJE —

Josuah kürtjei nem csaptak akkora zajt Jeriko falai alatt, mint mostanság hallunk azok részéről, akik hirtelenében felfedezték azt, hogy milyen nagyon szeretik a munkásembert, milyen buzgalommal rohannak a munkás érdekek védelmére. Kissé későn jött ugyan ez az ébredés azok részéről, akik annyi időn át nézték szótlanul, hogy milyen kényuralom alatt él a munkás, de jobb későn, mint soha. Nekünk nagyon tetszik a szó, amely ezt hangoztatja:

— Az új munkásvédelmi törvények most már megvédik ugyan a munkást a nagytőke tulkapásai ellen, de ki védi majd meg tulajdon vezéreivel szemben?

Nyugodtan felelhetünk erre:

— Méltóztassanak ezt a kis ügyet a bírakra és ügyészekre bízni. Fájjon azoknak a feje, hogy miként verik el a port a vezetésre alkalmatlan munkás vezéreken.

Ahelyett, hogy ezt mondanók azonban, igen halkan és szemérmes szóval sugjuk a lármázók felé:

— Méltóztassanak gondoskodni arról, hogy jó bírót és jó ügyészeket kapjunk, igazságosakat és pártatlanokat és azok majd megfellelnek erre a kérdésre akként, mint azt Pecora Ferdinand bíró tette legutóbb New Yorkban.

Kétségtelen, hogy szép számmal vannak graffelő csirkefogók a különböző uniók, főleg a locálok élén. Mostanság olyan gyors volt a szervezkedés, hogy a munkások nem voltak körültekintők a vezetők választása körül. Alapjában véve nem is voltak választások, hanem az került előre, aki legjobban vagy leghangosabban tudott beszélni és egy ideig ez így is marad.

De nem sokáig!

A szervezkedés erejét felismerő munkásság hamarosan tisztában lesz azzal, hogy az eddig elért eredményeket csak úgy tarthatja meg, helyesebben csak úgy gyarapíthatja, ha tisztességes vezetői lesznek. Olyanok, akik nem saját zsebüik érdekében vagy politikai álmaik elérése céljából dolgoznak, hanem másfelé, a közérdeket jobban szem előtt tartók.

Megmondta már régen és alaposan Lincoln 'Abraham, hogy nem lehet örökké bolondítani a tömegeket. A hivatlanok, a vezetésre alkalmatlanok, a szennyes kezűek és a piszkos lelkűek el fognak tűnni a munkásság éléről abban a pillanatban, amint a helyzet valamivel tisztult.

Addig azonban, amíg ennek ideje elkövetkezik, várjanak a friss sütetű munkásbarátok, akiknek igazán semmi jussuk arra, hogy a munkás szervezetek belső életébe beleszóljanak.

KENYEREN ÉS VIZEN IS ÉLHETÜNK

Másfél évig próbálkoztam vele valami californiai orvos, amíg ki merte mondani, hogy kenyéren és vizen is fenttartható az emberi élet, ha a helyzet azt kívánja.

Semmi újat, semmi világraszólót nem találunk ebben a kijelentésben. A szükséges sok mindenre reászorítja az embert és bizonyára tengődhetik a száraz kenyéren és vizen, de rosszabb élet az, mint a fegyházi rabé.

Ha már újat akart mondani a californiai tudós, jobb lett volna, ha a Csendes Tenger partjait ott hagyja és eljön erre mifelénk, a keleti részre ahol nagyobb csodát mutatunk volna neki.

Igen, százzorta nagyobb csodát.

Amerikába szakadt magyarokat, akik hosszú esztendő óta, nem kenyéren és vizen, hanem reménységen és egyre szűkebbre húzott nadrágszíjakra élnek. Nem egy van belőlük, hanem egész csoport, akinek kenyere a remény és vize a jobb jövőbe vetett bizalom.

Az amerikai magyar újságkiadók és írók csoportja az, akik ilyen sovány kosztot élnek. Ezeket kellett volna hogy felfedezze a tudós californiai orvos, ha szenzációt akart a világ elé vinni.

Ezeket az embereket, akik a köz javáért élnek-halnak, (maholnap csakugyan éhenhalnak), de ennek ellenében semmit se kapnak. Még azt a kis előfizetési pénzt se, amit olyan szerény, szinte alázatos szóval kérnek időről-időre az olvasóktól.

Elhívjuk-e Magyar-Amerikába a californiai tudóst, hogy felfedezése nyomán újjal mutogasson felénk a közvélemény? Dehogy is tennének ilyesmit a magyar újságosok, akiknek jellemző vonásuk az, hogy fajunknak sötét oldalait takargatják, ellenben annál hangosabban emelik ki erőnyeinket.

A közel jövőben beérkező előfizetési pénzekről várjuk annak igazolását, hogy a californiai tudós meghívására semmi szükség.

Méltóztassanak tehát beküldeni azt a kis előfizetési díjat!

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA

H E T I S Z E M L E

AZ ELNÖK HARCIA

nyilatkozattal tért haza két hetes vakációjáról és nem lehetetlen, hogy magatartása a kormányzó demokrata párt szakadását hozza magával. Legalább ezt szeretnék elérni a tőkések ragadozó osztálya, és ez a tőkések a kiváltságosok szolgálatában álló sajátónak.

A kenyértörést a Supreme Court megpakolásának a kérésén akarják felidézni, s valóságos nemzeti hőst csinál a sajtó minden honatyából, aki szembe fordul az elnökkel.

Kénytelenek vagyunk megismételni, amit már annyiszor megirtunk, hogy a bíróság megpakolását mi sem tartottuk soha szerencsés gondolatnak, mert szerintünk ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁS lenne szükség, de ha az elnök hajlandó megalkudni, kérésének egy részéhez a szükséges több seget biztosan megkapja.

Igaz, hogy a nagytőke nem tett fel mindent egy kártyára és a takarékosági mozgalomból is szeretne ilyen éles kérdést csinálni, valószínű azonban, hogy a költségvetésen meg tudnának az elnök és a kormányzó demokrata párt többsége egyezni.

Ugyanígy vannak jóhiszemű szenátorok is, akik ellene fordultak az elnöknek, mert attól félnek, hogy ez precedenst szolgálna a jövőre, s egy későbbi reakciós elnök és kongresszus ugyanezt a fegyvert fogja a liberalizmus ellen használni.

DE AZ ELLENZÉK TÖBBSÉGE

nem ezekből kerül ki. A kiváltságos osztály végre alkalmat és ürügyet lát arra, hogy az "alkotmány" zászlaja alatt az elnök politikai hatálmát megtörje és azért csinálnak mesterségesen "alkotmányválságot" a kérdésből.

Ostoba hazugság természetesen, hogy a Supreme Court megpakolása diktatórt csinálna az elnökből, mert tudja mindenki, hogy a Supreme Court nem hozhat akkor sem törvényeket, ha az elnök nem hat, hanem hatvanhat bíró nevez ki.

A törvényeket azontul is csak a kongresszus hozhatja, s az elnök legfeljebb javaslatokkal állhat elő, s jóvá hagyhatja, amit a kongresszus határoz. És csak azután kerül egy-egy törvény a legfelső bíróság elé, hogy annak alkotmányosságát az eldöntse.

A diktatúrát ezideig az az öt öreg ember csinálta, akik a nemzet háromszori választáson kinyilatkoztatott akaratával nyíltan és a legnagyobb megrögzöttséggel ellene szegültek s ideje, hogy azokat ellodítsák a nemzeti akarat útjából.

HA SIKERÜL A NAGYTŐKÉNEK

s a szolgálatában álló sajátónak, hogy véglegesen kettétörjék a demokrata pártnak amúgy is csak külsőleges egységét, az elnök javaslatát esetleg elbukhat, a reform-törvények útját esetleg elvágják, de abból sem lesz kára a nemzetnek.

Akkor legalább minden zsák a saját foltjára fog találni, a két párt reakciós elemei egy közös táborba fognak vonulni, s az amerikai polgárságot nem fogják ezentul megtevesztetni hamis zászlókkal.

Régen itt volt az ideje, hogy egy nyíltan reakciós konzervatív és egy liberális pártja legyen a nemzetnek, ahelyett, hogy mindkét régi pártban találhatunk mindkét elemből.

Szenátor Glass-nak éppen annyira nincs helye a Roosevelt pártjában, mint amennyire nincs helye a Tammany Hallnak; de hasonlóan erkölcs teljen az az "egység", amely Borah-t, Nye-t vagy La Guar-

diát eddig a Landon-Hoover pártban tartotta.

AZ ELNÖKÖN MULIK, HOGY

most fogja-e a szakadást felidézni, vagy későbbre halasztja, mert e pillanatban kétségtelennek látszik, hogy javaslatát az eredeti formájában ezen az ülészakon el nem fogadják.

Ha Roosevelt ragaszkodik a hat új bíróhoz, akkor a szakadást ő akarja és ő idezi fel, ha azonban hajlandó két esetleg három új bíró kinevezésével beérni, akkor tovább is fennmaradhat a párt mesterseges és látszólagos egysége.

Igaz, hogy a javaslat ellenzéke egy új bíró kinevezését is ellenzi, de ha az elnök hajlandó megalkudni, kérésének egy részéhez a szükséges több seget biztosan megkapja.

Igaz, hogy a nagytőke nem tett fel mindent egy kártyára és a takarékosági mozgalomból is szeretne ilyen éles kérdést csinálni, valószínű azonban, hogy a költségvetésen meg tudnának az elnök és a kormányzó demokrata párt többsége egyezni.

A MÉSFELEZER MILLIO

dolláros segély-költségvetést állították előre, mert a takarékoságot — csakugy, mint a Hoover idejében — szeretnék a nincstelenek bőrére csinálni, s annak az összegnek a harmadát szeretnék minden áron lenyesni.

A kiváltságos osztálynak egyetlen szava sem volt, mikor a hadsereg és a haditengerészet másfélezer millió dolláros tételt igényelték, s annak a tíz százalékát sem tartották szükségesnek lecsipni.

A szegények gyomrán akar-nának spórolni, mert ez az összeg nem jelent nagy profitot a munióciós iparnak, és mert ha a nincstelenek ujra éheznek, akkor Rooseveltől a támogatás elfordul. És ez a végső és első célja a tőkének.

Mint hogy spórolni az elnök is szándékszik, arra megtalálják a honatyák más tételknél az alkalmat, s ezen a kérdésen nem fog a kormány vereséget szenvedni, s a szükséges összeget a kongresszus meg fogja szavazni.

EZEKEN A VITÁS KÉRDÉSEKEN

kivül a közeli napokban a nagytőke új nemzeti gyászra kap az elnöktől alkalmat, mert bejelentette Roosevelt, hogy a gyermekmunka és a munkaidő kérdését is szabályozni kívánja a közel jövőben.

Mint hogy az ipari államok lakosságának a jelenlegi hangulatában a kongresszus reakciós tagjai sem fognak meri az alól a jogos kívánság alól kitérni, kétségtelen hogy a Supreme Court ügyén próbálják majd az egész nyarat áthúzni; s így akarnak majd — a tőke parancsára — a kérdés elől kitérni.

Reakciós újságok máris kiadták a jelszót a hét végén, hogy bizzák a munkás kérdések szabályozását az egyes államokra, amelyeknek azt pár hónapja lehetővé tette a hátra-arcot csinált Supreme Court, világos azonban, hogy ez nem megoldás.

Világos, hogy negyvennyolc-féle korlátozás rosszabb lenne a jelenlegi rendszernél, és Roosevelt elárulná a munkásságot, ha ez alól a köteleesség alól kitérni. Ami nem is áll szándékában az elnöknek.

MAGA A SUPREME COURT

talán e héten, talán a következő héten hirdeti ki, hogy mi a becses véleménye a társadalmi biztosításról, ami most már törvény negyvenöt államban, s ez is hatással lesz a nagy harcra.

Ha az "ötödik" bíró ismét a liberálisokkal fog szavazni, újból üvöltöni kezd majd a reakció, hogy ime, nincs szükség új bíróra, mert a Supreme Court ma már nem áll a haladás útjába.

Azt is mondják, hogy Van der Vanter és Southerland, a két reakciós öreg lemondanak a közeli napokban, s ez maga elég alkalmat ad az elnöknek, hogy a bíróságot formálja a maga képére.

Talán ez az egyetlen lehetőséget nyújtana rá, hogy a nagy harc elüljön, mert ez esetben nem lenne sürgös szükség az új bírókra és a lassabb, de gyökeresebb alkotmány-módosításra lehetne gondolni.

A MUNKA FRONTJÁN NEM

történetek kellemes dolgok a mult héten, és nagyon szeretnénk ha az alábbi sorokat minden értelmes munkás figyelmesen, esetleg kétszer is elolvasná.

Minden jel azt mutatja, — és a mult héten nagyon sok "jel" volt — hogy régebbi félelmek jogosak voltak, s hogy a lakosság hangulata lassan ellene fordul a munkásnak.

Es ismételt szíves figyelmébe ajánljuk mindenkinek, aki "árulót" lát és kiabál a józanság minden szavában, hogy a munkásság csak addig érhet el eredményt, amíg vele van a polgárság, a szavazó polgárság többsége.

Nem a leüléssel, nem a picketeléssel, nem a törvények kel szokták a munkások jogos követeléseiket elérni (bár ezek mind eszközök lehetnek), hanem azzal, hogy velük van a nemzet többsége.

Es hiába alkalmazzák mind-ezen fegyvereket, mikor a közhangulat ellenük fordul, mert akkor a fegyvereket a hatalom birtokosai egyszerűen kiütik a kezükből.

A MULT HÉTEN A CIO

a Jones and Laughlin acél-üzem 31,000 munkását kiemelte a munkából, s csak az esetben mutatkozott hajlandónak a békére, ha a J. and L. KIZARÓLAGOS képviselőnek ismeri el a CIO-t. (Az acél-trusztal nem ilyen szerződést csináltak, mert ott a CIO CSAK A SAJÁT TAGJAINAK A NEVÉBEN szerződött.)

A Jones and Laughlin cég hajlandó volt az acél-trusztal egyforma szerződést csinálni, ezzel azonban nem érték be a vezérek.

Erre a J. and L. felajánlotta, hogy rendelkezjen el a Labor Board felügyelete alatt a Wagner-törvény alapján szavazást, és amennyiben a munkások többsége a CIO mellett fog szavazni, hajlandók lesznek KIZARÓLAGOSAN a CIO-val szerződni.

Ebbe két ntpig nem egyeztek bele a munkás-vezérek, vagyis ők szegültek ellene annak a törvénynek, amelyet annyi kínos küzdelem után nyertek el végre a munkások. Szerencsére washingtoni nyomásra elővették a jobbik eszüket és a szavazást kikérték.

REMÉLJÜK, HOGY NAGY többséget fog kapni a szava-

zason a CIO, s ezzel végre egy nagy acélgyárban kizárólag a független szervezet fog a munkásság nevében tárgyalni, de óriási hibának és végtelenül szerencsétlen lépésnek tartjuk, hogy nem a munkások voltak, akik a törvény alkalmazását kérték, hanem ők próbálták ellene szegülni az érdeklükben hozott törvénynek.

A Wagner-törvény köztudomás szerint kimondja, hogy amelyik szervezet megkapja a munkás-szavazatok ötvenegyszázalékát, az KIZARÓLAGOSAN tárgyal az összmunkásság nevében.

Ez igazságos törvény, amely-nél többet nem is kérhetnének a munkások (a szavazást a Federal Labor Board ellenőrzése alatt intézik), s ez alkal-mad ad rá, hogy becsületesen vezetett munkás-szervezetek az ipar minden munkását meg-szervezzék.

Ha azonban maguk a munkások szállnak szembe itt-ott ezzel a törvénnyel, akkor a polgárság azt fogja látni, hogy felelőtlen elemekből áll a szervezetek vezérkara, s előbb-utóbb meg fogják a szervezetek szabadságát és függet-lenségét fékezni.

AKIK TOVÁBB LÁTTAK AZ ORRUKNÁL,

azok már a divatja mult sit-down sztrájkok alatt is óva intették a munkásokat minden törvénytelen túlzástól, dacára annak, hogy kitétek magukat minden nagyszájú és felelőtlen egyén gyanúsításának.

Akik nem rendes munkás-szervezeteket, hanem forradalmakat akarnak, azok üvöltöttek, hogy "a tőkét szolgálják", akik a túlzásokat ellen-zik, később azonban látta a munkásság, hogy a felelős vezérek is ellene fordultak ezek-nek a sztrájkoknak.

Most már más jelei is vannak annak, hogy mennyire igazunk volt, mikor ezektől a kétélű fegyverektől a munkásokat feltettük, s mikor be-jöcsöltek, hogy ezek a túlzások bajt hoznak a munkásra.

Ismeretes, hogy van az új-ságoknak egy szervezete, amely hetenként próba-szavazást rendez az országban. Minthogy egy Gallup nevű egyén áll az élén, Gallup-szavazásnak szokták nevezni. Ezek a szavazások olyan pontosan és lelki-lmeretesen vannak vezetve, hogy az összes fék-próbaszava-

zások közül az volt az egyet-len, amely Roosevelt novem-beri nagy győzelmét előre je-lezte.

A MULT HÉTEN ARRA

szavaztatták le a polgárság keresztmetszetét, hogy szükségesnek látják-e a munkás-szervezetek szabályozását, azok szövetségi ellenőrzését, s a sztrájk alkalmazásának a kor-látozását.

A szavazás eredménye azt mutatja, hogy ma a nemzet 69 százaléka szükségesnek látja a munkás-szervezetek in-korporálását, amely a vagyoni felelősséget hozná magával, szükségesnek látja a sztrájk-jogok korlátozását és a mun-kás-szervezetek megrendszabá-lyozását.

Ez a szavazás nem ilyen eredménnyel járt volna, ha nem lettek volna sit down sztrájkok, ha egy-egy sit-down sztrájkban nem alkalmaz-tak volna ismert gangsztereket és ha a sztrájkolók itt-ott nem zárták volna ki a gyártulajdo-nosokat a gyárakból.

Ha már most a munkásság a saját és elég igazságos és elég radikális Wagner-törvényt is áthágja, akkor a jövőben nem a polgárság 69, hanem nagyobb százaléka fordul a szervezetek ellen, s akkor a többség nyomása alatt a kongresszus a rendszabályokat törvénybe iktatja.

HA ERRE VAN SZÜKSÉGE

a munkásnak, ha azt akar-ják, hogy a sztrájk korlátlan jogát elvegyék tőlük, ha azt akarják, hogy a munkás-szer-vezeteket anyagilag felelőssé tegyék az általuk okozott károkért, akkor hallgassanak a túlzókra. És akkor ezeket az eredményeket nagyon gyorsan elérik.

Ha azonban a munkások élvezni akarják a Wagner tör-vényben megállapított jogai-kat, akkor álljanak egy szálig a szervezetekbe, de gondoskod-janak róla, hogy azokat óva-tosan, a törvényeknek meg-felelően vezessék, s távolítsák el azokat a vezéreket, akik a saját egyéni és politikai érvé-nyesülésük érdekében feláldoz-zák a munkások jólétét és egy-egy szenzációs vörös ászra teszik fel a munkások jövő-jét.

Es távolítsák el a szerveze-teik éléről a racketeereket, a gangsztereket, a zsarolókat, (Folytatás az 5-ik oldalon)

7 NAP ALATTI MAGYARORSZÁGBA

az express hajókon
BREMEN-EUROPA

A bremerhaveni kikötőből, közvetlen a Bremen és Europa hajók mellől gyorsvonat indul, amely kényelmes utazást biztosít Budapestig

Vagy utazzák a népszerű gyorshajókon:

COLUMBUS
HANSA in DEUTSCHLAND
HAMBURG in NEW YORK

Kitűnő vasúti összeköttetés Brémából vagy Hamburgból

Segítségére leszünk európai rokonainak bevándorlási vagy látogatási vízum beszerzésénél

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

1205 Washington Blvd. Detroit, Mich.

Indul New Yorkból a North German Lloyd

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

TÁRSASUTAZÁSA MAGYARORSZÁGBA

ÉS AZ AMERIKAI MAGYAR ÚJ NEMZETEK

ZARANDOKLATA BANDHOLTZ TABORNOK SZOBRAHOZ

1937 JULIUS 24

EUROPA
nevű gyorshajója

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)
akik közül eddig ötvenkilencet ajánljuk, hogy a törvényeket, mindegyiket védelmezni próbálták a munkások.

S A BEVÁNDOROLTAK-NAK

különösen a figyelmükbe ajánljuk, hogy a törvényeket amelyek ma lehetővé teszik a munkások szervezkedését, mindenütt betartsák.

Jelenleg négy CIO szervező van a bevándorlási hatóság őrizetében, akiket deportálásra akarnak sit-down sztrájkokból kifolyólag ítélni.

Állítólag törvényellenesen tartózkodnak mind a négyen ebben az országban, amit azonban még nem bizonyítottak be rólok.

De például Maine államban hat szervezőt hat-hat hónapra elcsuktak, azért, mert a Wagner-törvény által megengedett szavazás nélkül hívták ki a cipőgyárak munkásait a munkából.

Ha véletlenül ezek közt bevándoroltak is lennének, amint hogy ez esetben szerencsére nincsenek, akkor ezeket deportálhatnák akkor is, ha törvényesen tartózkodnának itt, mert "felony"-ért lettek börtönre ítéltve.

Ismételjük tehát, éljen minden munkás — akár száz százalékos bevándorolt — a teljes jogával, csatlakozzék a szervezetekhez mindenki, de törvénytelenre ne ragadtassák magukat; különösen azért, mert arra ma már nincs szüksége a munkásnak.

NAGY KÜZDELEM VAN

folyamatban a Ford-gyár és a CIO közt, mert a nyílt harcot mindkét oldalról felvették.

Ford nem várja tétlenül a szervezőket, hanem propagandát íratokot oszt ki a munkásai közt, amelyekben ismétli azt az ostobaságot, hogy a szervezeteket a Wall Street csinálja.

Óva inti a munkásokat, hogy "ne fizessenek" senkinek azért a jogért, hogy nála dolgoznak, vagyis ne fizessenek tagságdíjat a szervezeteknek.

Ha ezt más munkaadó mondaná, akkor gondolkozhatnának rajta a munkások, de bizonyára keserűen röhögnek

éppen a Ford gyár rabszolgái akik **KÖZTUDOMÁS SZERINT** évek óta fizetni kényszerültek a munkáért.

Tíz éven át hiába panaszkodtak az ellen a becstelen és aljas rendszer ellen, hogy a Ford gyárban — az összes nagy gyárak közt egyedül — a munkát ötven meg száz dollárért ártulták és Mr. Ford soha nem tartotta szükségesnek, hogy ez ellen a munkáit megvédje.

MOST EGYSZERRE UGY FÁJ NEKI.

hogy "fizetnének a munkások" azért a jogért, hogy dolgozhassanak a Ford gyárban, bár a szervezetek tagságdíjait éveken át sem rugnának olyan összegekre, mint amennyit akkor zsaroltak ki tőlük a Fordnál befolyással bíró bitanogok, mikor a munkát kénytelenek voltak megvenni.

A munkás mindenütt maga szabja meg, hogy szükségét érzi-e a szervezetnek vagy sem, de ha arra valaha szükség volt, akkor szükség van arra a Ford gyárban.

Mert igaz ugyan, hogy régebben Ford fizette a legnagyobb napszámot (ami ma már nem igaz), de igaz az is, hogy sehol a világban annyira ki nem préselik a munkásból az utolsó szuszt, mint a Ford gyárban.

A lelketlen speed-up mellett olyan gyalázatos fegyelem van a gyárakban, hogy azokat nem katonai, hanem börtönfegyelmhez lehet csak hasonlítani, aminek nincs helye semmiféle amerikai gyárban. Fel sem merjük tenni, hogy nem csatlakoznak óriási többséggel a szervezethez a Ford munkások.

A GAZDASÁGI HELYZET

Változatos, tarka képet mutatott a múlt héten, s ha az ország alapiparai nem lennének rendelkezéssel ellátva, bátran nyugtalankodhatnánk, hogy kisebb depresszió szakad újra a nemzetre.

A tőzsdén újabb nagy áresések voltak, amelyek egész héten tartottak, s azt várhatjuk, hogy az értékek tovább csusznak egész a nyár végéig.

Ugyancsak estek a terményárak — bár ezek valamit viszszertertek a veszített területekből a hét utolsó napjain — és esnek a gyári termékek árai is, különösen a nagyban (wholesale) üzletben.

A department üzletek és kiskereskedők nem mernek nagyobb mennyiségű nyári árut rendelni, mert a téli és tavaszi holmik nem fogytak a remélt arányban, miután a fogyasztók elijedtek a túlságosan felcsigázott ártól.

Ennek következtében a nyári holmik árai gyengén leestek és a kereskedők tartózkodnak a nagyobb kötésektől, további áresésektől tartva.

NEM MUTATKOZOZT ILYEN

árcsökkenés az ingatlan piacon, de az áremelkedés is megszünt az utolsó hetekben.

Mint ahogy azonban itt-ott egy eddigi példátlan mozgalom indult meg az országban, az ingatlan tulajdonosok megvannak ijedve.

A munkásszervezetek némely városban szervezett sit-down sztrájkot akarnak a magas házár ellen rendezni.

Azt akarják, hogy szervezetten tagadják meg a lakók a házbérek fizetését és ne adjanak többet egy-egy lakásért havonta, mint a házadó értékének az egy százalékát.

Hogy mire vezet a mozgalom, azt nem tudni, de hogy egyelőre hideg vizet zudított a bimbójában lévő ingatlan-speculációra, az nyilvánvaló lett a múlt héten.

Kétségtelen, hogy jogos a lakók panasza a legtöbb esetben, de biztos az is, hogy addig az ország egyik legnagyobb ipara — az építő ipar — nem lendül fel, amíg az ingatlanok hozadékát ilyen veszedelem fenyegeti.

DACÁRA EZEKNEK A

kellemetlen tüneteknek, a gazdasági helyzet nem rossz, mert az acélbányák, az acélgyárak, s természetesen a szénbányák el vannak látva rendelkezéssel.

Mint ahogy pedig előbb-utóbb az építkezés is meg fog indulni, minthogy háromnegyed millió lakásra szükség van, bizonyos, hogy néhány hónap múlva újra hirtelen fel lendülést fogunk észlelni.

Az üzlet és az ipar bizonytalanságához nagyban hozzájárul az is, hogy a pénz nemzetközi rendezése mindig a levegőben lóg, valamint az is, hogy a demokrata párt egy-sége felbomlott.

A kongresszus ülésének a be-zárásával mindezek a kombinációk véget érnek s az össze-sokkal jobb gazdasági helyzet van biztosítva a nemzet számára.

Nem kell tehát sem az áreséstől, sem az itt-ott csökkenő forgalomtól megijedni, mert ezek múló jelentőségű, leginkább helyi problémák.

ÖRVENDES HIRREL

lepték meg az orvosok a nemzetet a múlt héten, csak az a baj, hogy azzal nem foglalkoztak eléggé az újságok.

A híres baltimorei Hopkins gyógyközpont orvosai állítólag olyan orvosságot találtak fel, amely néhány cent költséggel és nagyon gyorsan gyógyítja a nemi betegségek legborzasztóbbját, a gonorrhéat, amely minden árvinél vagy más elemi csapásnál nagyobb szerencsétlenség ebben az országban.

A gonorrhéának évi két millió áldozata van, s mert a "titkos betegségek" közé tartozik, szerencsétlen áldozatai nem is szívesen mennek megbízható orvoshoz, hanem félségesen áldozataivá válnak, akik nem gyógyítják meg őket, hogy állandó adófizetői legyenek az orvos kar alvágának.

Az új orvosságból mindössze ötven-hatvan cent ára szüksé-

ges, hogy az áldozat napok alatt teljesen gyógyuljon, s remélhető, hogy egy-két év alatt vége lesz köztünk ennek a szörnyű nemzeti csapásnak.

NAGYON ÉRDEKES PERT

indított Mitchell chicagói érter kongresszman a Pullman társaság ellen, amely megtagadta a helyét egy dé felé induló vonaton a néger képviselő számára.

A déli államok törvényei ugyan megtiltják, hogy a színesek egy kocsiiban utazzanak a fehérekkel (a hírhedt és gyávas Jim Crow törvény), de előírják azt is, hogy mindkét faj számára **EGYFORMA** közlekedési eszközt tartoznak fenntartani a vasutak és más közszolgálati vállalatok.

Vagyis ha a négereket nem akarják megtérni a fehérekkel egy Pullman kocsiiban, akkor a négernek megkövetelhetik, hogy számukra külön hálókocsit járassanak a vasutakon.

Minden esetre itt van az ideje, hogy ezt a szegényletes és megalázó törvényt töröljék és Mitchellnek az eljárása talán kezdete lesz a Jim Crow rendszer végének.

CANADÁBAN A MI MUNKÁS

szervezeteink váltottak ki nagyon éles politikai harcokat, s nem lehetetlen, hogy a legközelebbi általános választások alkalmával ez lesz a legfontosabb kérdés, amin dönteni fog a szomszéd tartomány népe.

A CIO canadai kiruccanása óta sokan ellenzik az "International" szervezeteket abban az államban, mert úgy érzik, hogy az amerikai munkásszervezetek rátertek a politizálásra és attól félnék, hogy Canada belpolitikájába fognak avatkozni a nagy amerikai szervezetek.

Egyre erősebben követelik hát, hogy Canada munkássága teljesen független szervezetet csináljon magának és szakadjon el úgy a CIO-tól, mint az AFL-től, ami ugyan érthető de nagyon megfontolásra méltó kívánság.

EUROPÁBAN ÜNNEPEL-TEK A MÚLT HÉTEN.

Az angol koronázási ünnep mint üzlet nem vált be, mert az idő nem kedvezett, és az eső a grand standek jegyeinek az árát, meg az emberek lelkesedését kissé leverte.

De a koronázás maga impozáns volt, miután megnyitkozott benne az az új szellem, amely Anglia további uralmát biztosította újabb évtizedekre az ötszáz millió idegen alattvaló felett.

Tudvalevő, hogy 1926-ban az angol gyarmatok teljes egyenjogúságot kaptak az anyaországgal, s a múlt héten nem Anglia és a gyarmatai, hanem a Brit Nemzetek Szövetsége ünnepelt, amit meg is lehetett látni a programon.

Az ünnepet a független államok miniszterelnökeinek a korona-tanácsa követte, amely kihátással lesz az egész világra. A tanácskozáson a hatalmas államszövetség külpolitikáját és gazdasági orientációját fogják tárgyalni.

DANIÁBAN A KIRÁLY

ezüstjubiläumát ünnepelték, s az egész világ bámulva látta, hogy egy demokratikus rendszerben mennyire együtt érezhet az uralkodó a nemzettel.

Katonát és katonai pompát nem láttak, ellenben a szocialisták és **KOMMUNISTÁK** is lelkesen ünnepeltek a polgárság többi részével.

Az ünnepségekben csak Olaszország nem vett részt, mert Mussolini megtiltotta az olasz sajtónak, hogy az angol koronázásról irjanak, s haza-

rendelt minden laptudósítót Londonból.

Természetesen ezt úgy Anglia, mint az angol király kibírták, de ezek az apró piszkálódások azok, amelyek a háborúhoz alkalmas hangulatot fel szokták idézni, s csak ezért érdemel megemlést az olasz diktátor gyerekes nyelvöltögetése.

SPANYOLORSZÁGBAN A MÚLT

hét nem volt kedvező a lojalistákra nézve, nemcsak azért, mert az olasz és német csapatok egyre szorosabba húzták a hurkot Bilbao körül, hanem azért is, mert egyetlenség tört ki a törvényes kormány tagjai közt, akik lemondtak.

Ugyancsak baj volt még azokkal az anarchistákkal is, akik Cataloniában külön kis forradalmat rendeztek, s bár a forradalmat leverték, ezek a kiábrándulások nem segítik elő a küzdő spanyol nemzet egységét.

A megszálló idegen csapatok minden ereje Bilbao körül van koncentráva, s Madrid bevételét egyelőre úgy látszik feladták.

MAGYARORSZÁG MINISZTERELNÖKE

szenzációs bejelentéssel lépett meg a világot. Azt mondta Darányi miniszterelnök, hogy a magyar nemzet hajlandó a többi Duna államokkal gazdasági kérdésekben co-operálni, illetve hajlandó megvizsgálni azokat a lehetőségeket, amelyek bizonyos együttműködést hozhatnak létre.

Alapfeltételül azt kötötte ki, hogy Magyarország teljes egyenrangúságát ismerjék el, vagyis Magyarország fegyverkezése tisztán Magyarország belügye legyen ezentúl — és adjanak törvényes garanciákat arra, hogy a magyarokat az utódállamokban tovább üldözni nem fogják.

Mint ahogy eddig Magyarország a revíziót kötötte ki alapfeltételül, Darányi miniszterelnök kijelentése nagy örömet keltett, és azt hiszik, hogy a kormány új álláspontja értékes gazdasági fejlődéshez vezethet.

Budapestről máris elindult egy bizottság Prágába, hogy új gazdasági egyezség lehetőségéről tárgyaljanak, ami hat éve nem volt a két állam közt.

MAGYAR-AMERIKÁI HIDEGEN HAGYJA

az a "mozgalom", amelyet kommunista kezdeményezésre radikális emberek indítottak közöttünk, s aminek jövőv liberalis magyarok is bedültek, s amelynek az a célja, hogy "demokráciát" biztosítsanak Magyarországon népeink.

Magyar-Amerika józan elemei úgy érzik, hogy Magyarország népe a saját belügyeit el fogja a saját akarata szerint minden amerikai-magyar aszisztencia nélkül intézni, s hogy nekünk semmi közünk a magyar belpolitikai dolgokhoz.

Nem vonnánk kétségbe a mozgalom jóhiszeműségét abban az esetben, ha a kommunista kezdeményezők, akik lapjukban Oroszországot "Sovjet-Hazának" szokták nevezni, elsősorban Oroszországban igyekeznének demokráciát és szabadságot biztosítani az ott diktatura alatt élő emberek számára.

Csudálatosnak tartják azonban, hogy amíg az orosz diktatura és az orosz terror soha nem fáj a "Sovjet-Haza" híveinek, addig mindig akad idejük rá, hogy a magyar vizeken próbáljanak halászni.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

JULIUS 24

Ezen a napon indul a Verhovayak hatalmas társas-kirándulása Magyarországra

Julius 24-ike nevezetes dátumként fog szerepelni az amerikai magyarok történetében. Ezen a napon indul a Verhovay Segély Egylet égisze alatt megszervezett hatalmas küldöttség Magyarország felé és ennek a nagyarányú kirándulásnak főképpen az kölcsönöz nagy jelentőséget, hogy az abban részt vevők, mint az amerikai magyarság követői fognak szerepelni, hogy kifejezzék az amerikai magyarok soha el nem muló együttérzését az óhaza magyarságával és kimélyítsék az amerikai és az óhazai magyarság közötti kapcsolatokat.

Hogy ez a példa nélkül álló hatalmas társasutazás valóban az egész amerikai magyarság nagyszabású demonstrációja lesz, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy abban az amerikai magyarok minden rétege képviselve lesz, hogy ezen a kiránduláson mindenki részt vehet, akár tagja a Verhovay Segély Egyletnek, akár nem.

Különösen nagy súlyt helyez a Verhovay Segély Egylet arra, hogy a második nemzedék minél nagyobb számmal képviseltesse magát a július 24-én induló kiránduláson. A második nemzedék tagjainak egyszerű alkalmuk nyílik megismerni azt a földet, amelyen szüleik bölcsője ringott, azt a Magyarországot, amely a kultúra minden terén annyi nagy névvel ajándékozta meg a világot. Az amerikai magyarság második generációjának azok a tagjai, akik amerikai főiskolákat látogatnak, máris nagy számmal jelentkeznek a kirándulásra, hogy megismerkedjenek Magyarországgal nagyszabású kulturális intézményeivel, amelyek bizonyára örök nyomokat fognak hagyni a világ-kultúra minden ága iránt oly fogékony lelkeikben.

Magyarország hivatalos körei is tudatában vannak a Verhovay kirándulás nagy fontosságának és nagyszabású előkészületeket tesznek a Verhovay követek fogadtatására. A fényes, hivatalos fogadtatáson kívül, nemcsak a fővárosban, de mindenütt, ahova a követek

el fognak látogatni, felejtethetlen ünnepélyeket fognak rendezni a tisztelőikre. Budapesten a Verhovay követek az amerikai magyarság nevében meg fogják köszörözni úgy a Washington, mint a Bandholtz szobrot és ezen az ünnepélyen a magyar kormány és az amerikai követség is képviseltetni fogja magát.

A tengeri utat a társasutazáson résztvevők a világ egyik leggyorsabb, legnagyobb és legszébb gőzösén, a North German Lloyd "Europa" óceán palotáján fogják megtenni. A North German Lloyd minden lehető megtesz, hogy a magyar utasok otthonosan érezzék magukat a gőzösen. Az Európán valószínűs magyar atmoszférában fogják találni magukat az utasok. Az étkezésnél magyarsággal alkalmak tanácsokkal és utazási társakkal a magyar utasok rendelkezésére. Tágas, szellős kabinok, pompás társalgó termek és fedélzetek és mindenféle szórakozások várják az Európán az utasokat, akiket Brémából külön vonat fogja röpitni az óhazába.

A Verhovay társasutazás iránt soha nem tapasztalt óriási érdeklődés nyilvánul meg Amerika minden magyarlakta helyén. A jelentkezők száma máris nagy. Eppen azért legfőbb ideje, hogy mindenki, aki részt akar venni ezen a kiránduláson, minél előbb intézkedjék, hogy minél jobb kabint rezerváltathasson magának. — Részletes információval a Hamburg American Line — North German Lloyd minden helyi ügynöksége készséggel szolgál az érdeklődőknek.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

248-ik főúti, Monaville, W. Va.
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor Loganban (a Colonal) teremben. Előnök Molnár Károly. Alelnök Németh István. Titkár-pénztárnok Vizi János, akinek mindenféle a főokra vonatkozó ügy a következő címre küldendő: Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző és ellenőr K. S. András. Számvizsgálók: Veszprémi Dániel, Albert György. Veszprémi Géza. Betegellátogatók esetként vannak kinevezve, ugyancsak zászlóvivők is.

A BRIDGEPORTI RÁKÓCZI SEGÉLYZŐ EGYESÜLET aranyjubiléuma

alkalmából rendezett tagszerzési kampányára

a tiz legtöbb tagot szerző között kétezer dollárt (\$2,000.00) fog kiosztani

A tagszerzési versenyben részt vehet minden Rákóczi egyesületi tag, vagy aki az egyesület tagjává lesz. Feltevések nincsenek. A legtöbb felnőtt tagot szerzők között lesz kiosztva személyenként 200 dollár. Aki nem esnek a nyerők sorába, azok minden ezer dolláros biztosítás után ÖT DOLLÁR jutalomra tarthatnak igényt.

A megszerzett új tagnak hat hónapon tul kell tagnak lenni, hogy a versenyben számítassék.

A tagszerzési verseny 1938 APRILIS 30-ÁN lesz lezárva és az 1938 május 30-án Bridgeporton tartandó JUBILEUMI ÜNNEPSÉGEN lesznek kiosztva a nyerő díjak.

Tagul felvehető a felnőttek közé 16 éves kortól 55 éves korig, a gyermekek közé születéstől 16 éves korig. Nem határoz, hogy az új tag milyen nemzetiségű, csak a fehér fajhoz tartozzon. Osztály alakítható tiz taggal, ahol ezt a központ jónak látja.

Aki részt kíván venni e nemes célt szolgáló versenyben és egy kis tökélet akar szerezni a jövő évi magyarországi zárandok-utrá, vagy vakációra, az jelentkezzen a versenyre. Kérjen felvételi ivateket az osztály titkártól, vagy egyenesen a központi hivatalból.

A BRIDGEPORTI RÁKÓCZI SEGÉLYZŐ EGYESÜLET

625 Bostwick Ave., Bridgeport, Conn.

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzintézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Erreze magát biztonságban a helyeaze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garatálja. A külföldi osztálya teljes felőlésség mellett utal át pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEK. BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

VÉGZETES NÁSZUT

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás).

Másnap új alakjában csodálhatta meg Hildát. Lovagló öltözkében olyan volt, mint egy nagyon csinos fiú. Pehelykönnyűséggel ugrott nyeregbe. Éjjel hó esett, utána fagyott s mintha kristálycukron tapostak volna a lovak. Nyúl és róka nyomok árulták el a nappal rejtőzködő állatok sétaírt. Körülölgött a Duliczky birtokot s az őrnagy jólesőn látta, egykor mennyi örökség vár Hildára.

Nem volt hozományvadász, nem — reá is jókora örökség várt, de katonatiszthez nemcsak szépen lovagló s minden sportban jártas asszony illik, hanem gazdag is.

Özvegyekkel találkozott. Szegényeknek alig volt annyi erejük, hogy fussanak, legyengítette őket az éhezés. A falut is megnezték. Hóba süppedt házak, hósapkás szalmakazlak, kucsmás férfiak, nagykedős parasztnők, kiknek csak paprikaszínű orruk látszott, csuszkaló, hólabdázó gyerekek s egy hóember az iskola kapu előtt, rajta nyúlt kemény kalap. (A hóemberek ugylátszik mind urak. Még soha se láttam kucsmás hóembert.) Minisztráns gyerek vitte az oltári szentséget, utána sietett az öreg plébános, fedetlen fővel a csipős szelben. Haldoklóhoz mentek.

— Sokan irigykednek a parasztnak körül a papokra. Pedig nehéz hivatás. Én inkább szántánék, vetnék, kapálnék, mint haldoklóhoz menjek és temessem — mondta Hilda.

— Talán a Kéves gazda lánya haldoklik — jegyezte meg Duliczky. — Aratás óta beteg, mióta markot vert. Az ősszel tudóvérzést kapott.

— Annyi idős mint én . . . milyen borzasztó fiatalon meghalni — sajnálkozott Hilda.

— Talán nem is olyan borzasztó, ha megmondolják, hogy a nép asszonyainak sorsa, lakodalmuk napját kivéve — csupán baromi munka — vigasztalta Smic.

— Mindegy . . . ők mégis szeretnek élni. Én borzadok a haláltól. Élni akarok, élni, legalább százszázéves koromig.

— Ugy is néz ki, mint aki megéri a száz évet!

Az őrnagy végigsimogatta tekintetével a leány acélos alakját.

— Forduljunk vissza, itt nincs sok látnivaló. Ha meg akarja ismerni Magyarországot s a magyar társaságot, magyar városokat kell megnéznie. Debrecen, Pécs, Szombathely . . . ott vannak garizonok.

— Máris elküld? — Az őrnagy közelebb lovagolt hozzá.

— Szó sincs róla. Csupán őszintén tájékoztattam.

— És ha azt mondom, hogy Magyarországon csupán magát kívánom látni?

— Akkor megsért vele, hogy szép házam oly kevésbé érdekli.

(Nem is olyan gyerek! — mérgelődött magában az őrnagy. De várj csak, kis kigyó.)

Este kártyáztak, Duliczky, a két Duliczkyé és az őrnagy. Utóbbi mindig vesztett, ami kellemetlenül érintette a gallyér házát. Az őrnagy arca azonban sugárzott. Idősebb Duliczkyé ugyanis, aki adott alkalmakkor angyalian tapintatlan tudott lenni, egyre eszébe juttatta a babonás szentenciát. "Szerencsétlen a kártyában, szerencsés a szerelemben."

Hilda nézte a kártyacsatát s időnként egy-egy józú ásitást fojtott el tenyerével. Közben Józsiára gondolt.

— Vajjon mit csinál, merre jár, kivel beszél? Miért rendeli azt ugy Isten, hogy többnyire távol van, akivel szívesen lennék együtt, a közömbösek pedig a nyakunkon ülnek? Mikor fog ez végre elmenni, hogy nyugodtan alhasson az ember?

Hilda nem aludt jól az őrnaggyal egy fedél alatt. Félt, hogy elutazása előtt komoly kérdést fog hozzá intézni — amitől — aggasztó jelek szerint, övéi nem szándékoznak megkímélni. Ilyen hát a szülői, meg nagyanyai szeretet?

Ha könnyedén öltözik, mindjárt betegségtől féltik, holott ritkán hül meg. Azzal azonban nem törődnek, hogy bosszúgától és félelemtől fáj a feje s izgatott a szíve. Mintha a férjhezmenés egy idegen emberhez kisebb dolog lenne egy náthánál!

Sejtelve nem csalta meg. Bármennyire vigyázott is, nehogy négy szemközti maradjon az őrnaggyal, egy délután mégis megtörtént. Övéinek csodamódra egyszerre sürgős dolga akadt, egymásután tünezték el s a vendég, aki addig is majd fel-falta szemével, azonnal közelebb húzta székét az övéhez. Nyomban felállt s az ablakhoz ment. Kinézett. Az őrnagy követte.

— Mi érdekeset lát künn?

— Szép havas tájat.

— Olyan napugvaras csillogó hideget, mint maga! A tavasz majd elolvastja a havat, virágba borít mindent, — így kell magáról is leolvadni a jégpáncélnak.

— Nekem nálam okosabb nénik és bá-

csik egyre azt mondják, hogy most van életem tavasza.

— Tavasza kezdetén van. Még nem olvad. A szerelem napjára van szüksége.

— Nem érzem hiányát.

— Ne játszunk szavakkal, Hildácska! Igaz, maga még kicsi leány, szeret még játszani . . . de ahhoz már elég idős, hogy megtanulja a legszebb társasjátékot, a szerelmet.

— Nem vagyok tanulékony.

— Bizzza magát rám, én mestere le-ezek . . . esküszöm, nem fogja megbánni!

— Valakitől hallottam, hogy a pokol tornáca könnyelmű esküvel van kikövezve.

Az őrnagy hirtelen megragadta Hilda mindkét kezét, a leány villogó szeméi álltak könnyörgő tekintetű.

— Hilda édesem, nem léha udvarláról van szó: feleségül kérem. Legyen az én imádott kis feleségem. Birom szüleim beleegyezését. Boldoggá fogom tenni.

— Csak ugy tehet boldoggá, ha békén hagy!

Olyan ingerülten mondta ezt Hilda, hogy kérője sértődötten engedte el kezét. A leány már meg is bánta kiméletlen őszinteségét s kedvesen, szeliden mentegőzött.

— Nem akartam megbántani, csak ugy kiszaladt a számon. Köszönöm a nagy megtiszteltetést, melyre — látja — nem vagyok érdemes. Én még nem akarok férjhez menni. Oly kevés ideje vagyok nagylány — s oly sok ideig lehetek még asszony.

— Várok, szívesen várok akár egy évig is — csak egy parányi reményt nyujtson — kapott mohón szavain Smic.

(Egy év múlva, sőt jóval előbb Csikós-né lesz! — gondolta Hilda. Nem kockáztatok semmit . . . véget vetek ennek a kínos beszélgetésnek.)

Ezt felelte.

— Ne kössük le egymást. Egy év alatt sok minden történhetik, de ha egy év múlva még mindketten szabadok leszünk.

— Nem szeretem a fél megoldásokat.

En a "vagy-vagy" embere vagyok. De annyira szeretem, kis kegyetlenem, hogy teljesítem parancsát, — de csak félig. Tekintse önmagát szabadnak, én lekötöm magamat — feltéve, hogy ezalatt az év alatt is meglátogathatom.

— Akár mindennap!

Az őrnagy mosolyogva bosszankodott s megfenyegette ujjával.

— Azért olyan kegyes, mert Brünnből nem jöhetnek el mindennap. — Egyet sóhajtott s kis ékszerkötöt vett ki zsebéből. — Nézzé meg, mi van ebben.

Hilda megnyomta a kis tok rugóját, fedele felpattant s kékselymén egy gyűrűt mutatott, közepén egyetlen fekete gyöngy fénylett tompán.

— Milyen szomorú ékszer! — jegyezte meg Hilda. — A fekete gyász s még a fehér gyöngy is könnyet jelent.

— A fekete igazgyöngy ritkaság s ez a gyűrű számomra anélkül is értékes lenne. Anyámé volt — s ő apámtól kapta. Száz évig volt eltemetve egy ósanyámmal, aki hosszú s boldog családi életet élt. Anyám is. Hisz a babonákban? Én nem. Magának szántam ezt a gyűrűt, sajnálom, hogy nem tetszik.

— Köszönöm. Tessék . . . tegye el. Talán . . . valamikor . . . viselni fogom.

(Holnapután, kiskedden, bornyunyuzó pénteken.)

Smic kelletlenül, megkínzott arccal sülyesztette zsebébe a kis tokot, éppen idejében, mert benyitott a nagymama. Egyikről a másikra nézett. Ő akart az első lenni, akinek az őrnagy Hildát, mint jegyesét bemutatja. De semmi ilyesmi nem történt, bár a leány égő s a férfi kedvetlen arcáról le lehetett olvasni, hogy valami mégis történt.

Néhány perc múlva az apa és anya is bejöttek. Vontatt beszélgetés kezdődött s hogy unalomba ne fulladjon, a házigazda előszedte a kártyákat. Játsoztak s az őrnagy hol vesztett, hol nyert.

Hilda kiosont közben a szobából. Akkor az őrnagy letette a kártyát s megfellelt három szempár néma kérdésére.

— Egy évi várakozásra ítélt! S bár én a vagy-vagy embere vagyok, nem fellebbezek, mert remélem, ha jól viselem magam, kegyelmet kapok.

Könnyedén beszélt, iparkodott jó arcot vágni, de azért nagyon is meglátszott rajta, mennyire bántja, hogy nem vehette be egy-kettőre az ostromlott várat.

— Gratulálok egy évi szabadsághoz! — veregette meg Duliczky vállát. Igaz, a maga korában és helyzetében ne mértékeli senki . . . de később . . . később azt fogja kívánni, bárcsak két évig várt volna.

— Egy év olyan hamar eltelik . . . s Hilda valóban oly fiatal még! — mosolygott rá Duliczky.

— Egy év . . . talán meg se érem, az egész élet olyan hamar eltelik! — sóhajtott nagymama.

Az őrnagy másnap elutazott. Hilda illedelmesen bucsuzott tőle, de alighogy elment, vidám, pattogós indulókat s háláadó zsolnárokat zongorázott. Egész nap dudolt, madarat lehetett volna vele fogatni. Lelke mélyén büszke volt rá, hogy mint virgoc halacska, bántatlanul siklott ki a hálóból, melyben öten akarták megfogni.

— Végre jól fogok aludni! — gondolta, mikor lefekvéskor elégedetten nyújtzkodott keskeny ágyában. Ebben csalódott. Egy ideig jól aludt, de pont éjjelkor nyomasztó álomból riadt fél. Azt álmodta, hogy elevenen koporsóban fekszik, a fekete gyöngyös gyűrűvel ujján, mely elviselhetetlenül szorította. Felcsavarta a villanyt, felült, homlokán veríték gyöngyözött.

— Borzalmas gyűrű! Száz évig hevert a sirban. Minek mutatta meg nekem? Nem viselném, ha legdrágább is lenne a világon.

Nem mert elaludni, verseket olvasott, míg az égbolt vilgosodni nem kezdett.

Az őrnagy néhány nap múlva megköszönte a szíves vendéglátást. És Hildának pompás csokrot küldött. A csokrok később is, kéthetenként, katonás pontossággal — mindig vasárnapra — megérkeztek.

Hildát szület elvitték a megyebálra s ott is a legkapósabb táncosnő volt. Férfiak vették körül, akik néhány év előtt még leereszkedőleg simogatták meg a haját.

"Hogy van, csöppség?"

A bált látogatók követték. Hire járt, hogy egy morva báró eseng Hilda kezéért. (A postán érkező csokrok árulkodtak.)

— Csak nem engedtek ilyen virágszálat idegen országra átültetni? — vadították öreg urak fiatal rokonaikat és házassulandó ismerőseiket. — El kell tütni a kezéről!

Azok fanyarul mosolyogtak.

— Bolond dolog olyan szekér után szaladni, amelyik az embert nem veszi fel! Kevély lány az, — talán grófra vagy hercegre vár. Hiszen a báró se kell neki.

— Adta lelke! Hát ilyen a magyar virtus? Vér helyett káposztalé folyik a mai fiatalság ereiben. Hej, csak lennék én még fiatal, megmutatnám nektek! — pödörgette még mindig tömött ősz bajuszát Bálintházy Sándor alispán. — Az én feleségemet egy Waldeck gróf kérte — de kivettem a nyeregből s nem hátráltam volna meg Argirus királyfi elől se. Pedig szülei ide-oda szöktették előlem.

(Folytatjuk)

Kakas Márton

Ruhanemű, lábbeli, fehérnemű ára alaposan megrágt. De megrágtára lett az is, amit nem magunkra, hanem magunkba rakunk. Kétszer annyi az élelmiszer a piacon, mint annakelőtte volt és a szórakozást is sokkal drágábban mérlik. Csak a magyar templomok körül maradt minden a régi, meg a magyar újságok portáján.

Fájdalmas ez, de nem meglepő. A multkoriban tanuja voltam annak, amint egy nyolc éves kis leány négy éves húgocskájának magyarázta a különböző pénznevek értékét eképpen:

— Ez itt egy "dime", Juliska. Ebben tíz cent van és ezzel beletíjegyget vásárolhatunk a moziba. Ez pedig egy "nikli", nagyobb ugyan, mint a dime, de azért csak öt cent van benne, de azért ice cream vagy cukor kapható a boltban.

A négy éves Juliska ekkor az egycentes pénzdarab felé nyúlt, amire azt is megmagyarázta neki az okosabbik:

— Oh, az csak egy penny. Az semmire se jó, csak arra, hogy vasárnap a perselybe dob-

jad a templomban.

Ilyen nevelés mellett nem jósolhatok valami fényes jövőt a magyar amerikai hitközségeknek.

De egyebet is tudok felőlük. Mostanság gyakori a sztrájk a gyárak körül és alig egy hete történt, hogy óriási tömeg csoportosult az egyik detroit-i gyár körül, amelynek falai között leültek a munkások. Nekem a leülések sztrájkok dolga nagyon tetszik. Ha engedélyt kapnék rá, magam is odaülnek a többi közé, mert olyan módon, hogy semmitse csináljon az ember, én is szeretek harcolni. Mindig eszembe jut a leülések sztrájkokról egyik kedvenc magyar notám, amely azt mondja:

— Nem! Nem! Nem! Nem megyünk mi innen el, míg a házigazda minket furkósbottal ki nem ver.

Detroitban is erre került a sor a sztrájknál, amelyről beszélek. A házigazda, vagyis a gyáros a rendőrséghez fordult, hogy tessék eljárnak ki a vendégeket az épületből, helyesebben a munkásokat, akik leültek. A detroit-i polgármester és

rendőrség pedig olyan fából van faragva, amely készséggel tesz eleget az ilyen felhívásoknak. Kivonul a fűtykösökkel nyomban, könnyfakasztó gázt is visz, sőt élesre tölti a fegyvereket, ami pedig veszedelmes dolog.

A leülések sztrájkjánál, amiről szó van, az történt, hogy az uccán, a gyár kapuja előtt, akkora tömeg futott össze, hogy a rendőrök közel se tudtak jutni. Voltak ugyan sokan, de a tömeg százszor akkora volt és a rendőröknek eszükbe jutott az egygyűvű bölcesség:

— Sok lud disznót győz.

Amint azon tanakodtak volna, hogy miként oszlássák szét a tömeget nagyobb baj; esetleg vérontás nélkül, egyszer csak odalépett a rendőrfőnökhöz egy methodista prédikátor és azt mondja neki:

— Allitsanak ide a rendőrök egy magas ládát és szétszlatom én ezt a tömeget rövid tíz perc alatt.

Csodálkozva néztek rá és megkérdezték:

— Hogy akarja ezt a csodát csinálni a prédikátor ur?

Megmondta azt a methodista csodatévő nyomban:

— Tartok egy beszédet, amiben elmondom, hogy a templom dűledezőféiben van és a beszéd végén kollektát indítok annak javára. Meglátják az urak, hogy elpárolgok akkor innen minden ember nyomtalanul. Még a leülések sztrájkjok

is elszaladnak erről a környékről.

De tréfa ide, tréfa oda, ma-holnap igazán szegyenkeznünk kell rozoga, viharverte templomaink miatt. És ha volt bátorságom arra, hogy a magyar újságosok érdekében szólaljak fel, azaz a magam gondoljai felől beszéljek, még merem tenni azt is, hogy templomaink érdekében szólaljak fel. Azok is joggal követelik, hogy gondoskodjunk felőlük. Csoda nagy volt közöttünk a lelkesedés annak idejében, amikor templomokat csináltunk, hogy a magunk édes magyar nyelvén dicserhessük az urat. Hát ha csináltunk gyereket, akkor tartuk is el és ne hagyjuk veszendőbe menni.

Azt tapasztalom, hogy innen is, onnan is, de erősen szélednek szerteszét magyar papjaink és lelkeszeink. Ki más pályára lép, ki meg azzal próbálkozik, hogy otthon szerezen eklézsiát. Egyszer csak odajutunk majd, hogy visszazsakad reánk a pásztor nélküli templom, viselhetjük a gondját magunk, ha ugyan értünk hozzá. Ugy leszünk velők, mint az egyszerű amerikai bankár, akinek a rossz időkből vagy két-ezer dollárral tartozott a városkijabeli vaskereskedő. Rideg észjárásu, kemény szívű ember volt a bankár, elhívatta magához a kereskedőt és durván rivalt rá:

— Elég volt a komédiából!

Ha három nap alatt nem fizeti meg az adósságát, akkor a törvény erejét fogom alkalmazni. Nagyon el volt keseredve a vasas, de azért nem jött méregbe, hanem csandes, keserű gunnyal kérdezte:

— Volt már a bankár ur valaha vaskereskedő?

Amire a vaskereskedő visz-szavagta:

— No, ha eddig nem volt, ebben a pillanatban az lett, mert ehol az üzlet kulcsa, boldoguljon vele ezental maga. Attól félek, hogy előbb-utóbb magunk is így járunk a templomainkkal, pedig hát azoknak vezetéséhez is ész, meg tudás kell.

Manapság bizonyos oldalról sokat hallunk a telhetetlen papzsák felől mi, amerikai magyarok. Csak annyit mondok erre:

— Bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű.

Ha a templom és hitközség csak a tizedét tevő párberét kapná annak, amit ezek a papzsák felől beszélő urak szednek ki az amerikai magyar zsekekből, mindenféle gyűjtések címen, amiből nem lát ugyan soha senki egy árva, vörös fityinget sem, mert ott ragad az a nagyszájú népcsalók zsebében, akkor nem lett volna szükség arra, hogy ezeket elmondja.

kakasházi KAKAS MARTON.

AMERIKÁS MAGYAROK SZALLODAJA BUDAPESTEN

METROPOLE

VII. Rákóczi út 58
a város szívében.
Telefon 1-389-50
Sürgőnyicim: Metropol.

150 modern szoba. - Pátiághu kiváló konyha. - Nagy kávéház.

Ettermeiben esténként a legjobb magyar cigányzene. - A Téli kertben jazz band és tánc.

MÉRSEKELT SZOBA-ÉS PENZIÓARAK
Ha hazatart, szálljon a METROPOLE-ba!

E lap magyarországi szerkesztője
FAY FISHER ANDOR
állandóan szállodánkban lakik.
Keresse fel, ha Budapestre jön.

FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA

MAGYARORSZÁG

Irja
FAY FISHER ANDOR
az
Associated
Hungarian Weeklies
Budapesti szerkesztője

Címe:
BUDAPEST
HOTEL METROPOLE

Amerikai magyarok, akik olvassák ezt az írást, figyelemmel olvassák azt és okuljanak azon a szomorú történeten, amit itt elmondok és ami szó szerint történt az óhazában egy amerikai magyarral.

Névet, helyet nem fogok kiírni. Így is sokan lesznek, akik felismerik a történet hőseit. Az illető — az egyik Himler lapnak, Himler Márton hetilapjának előfizetője, sok-sok jóbarátja, ismerőse él kint Amerikában.

A Külföldi Magyarok Világkongresszusának irodájában találkoztam tegnap vele és amióta elmondta tragédiáját, nincsen egy perc nyugtom, nem tudok másra gondolni, mint ennek a szegény embernek a tragédiájára.

Fájdalom, ő már csak akkor jött a Külföldi Magyarok Világkongresszusa irodájába, amikor már tragédiájának utolsó felvonásához érkezett ell.

Mikor beállt, bemutatkozik Nagy Károly ny. főkapitánynak, a kitűnő intézmény vezetőjének:

— X. Y. amerikai magyar vagyok Z. városból és arra kérem méltóságos urat, tessék meghallgatni engem. A Himler Márton hetilapja itthon is jár nekem és abból olvastam, hogy itt segítenek a bajba jutott amerikai magyarokon. Én pedig aztán igazán nagy bajban vagyok.

— Segítünk, amit tudunk, feleli Nagy Károly ömlesztésére és rám mutat: ez az ur meg éppen a Himler Lapok magyar országai szerkesztője.

X. Y. aztán elkezd mesélni rémségesen szomorú történetéről.

— 14 éves voltam, amikor Amerikába kerültem. Z. városban éltem, ott villamos vasúti kocsivezető voltam. A depresszió alatt sógorom nagyon sokáig munkátlan volt, elhatározták, hogy hazatelep-szenek. — Az én feleségem meg beteges volt, mire mi is úgy határoztunk, hogy hazajövünk.

— Szépen volt megtakarított pénzünk, úgy gondoltuk,

hogy földet veszünk és munkánk után aztán megélünk.

— Hazaérkezésünk után azonban nem vettünk földet. Egy terménykereskedő járt be sógorom házához, aki addig festgette előttem mézes-mázos szavaival, hogy mennyi pénzt lehet az üzletlen keresni, míg egyszer azzal a mesével, hogy a Rimamuránnyal tiz vaggon buzára kötött üzletet, kicsalt tőlem 2400 dollárt azzal, hogy azt 90 nap alatt jó kamattal visszakapom.

— Sajnos nemcsak ezt nem kaptam vissza, de még több pénzt is adtam neki különféle mesék alapján. Hol azzal szédített, hogy a Rimamuránnyal val perre megy és ahhoz kell a pénz, hol mással, de a végén kiforgatott engem minden pénzből.

— Közben mert amerikai polgár vagyok és polgárságomat meg akartam tartani, nekem vissza kellett mennem Amerikába. Akkor azzal szédített, hogy egy rokona engem vár a hajónál és ott visszakapok majd 1700 dollárt. Persze ez se volt igaz.

— Mikor visszajöttem, már nagyon gyanús volt nekem az eset, akkor ügyvédhez mentem. Az kiderítette, hogy hamis iratokkal fosztott engem ki, hogy a Rimamuránnyal ő soha se volt összekötöttesben.

— Akkor eltűnt a környékünk, de aztán két hét múlva csak hazakerült. Akkor elővettem és bevallotta, hogy bizony az én pénzemét ő elvesztette tőzsejétekben.

— Erre persze engem elfogott az indulat, neki estem levágtam orrát, fülét, alaposan helybenhagytam.

— A csendőrök persze letartóztatták. El is ítélte a bíróság, büntetésemet becsülettel ki is töltöttem.

— Őt is lefotózták, amikor a kórházban felépült és kifosztásomért két évet kapott.

— De ezzel még nincsen vége a dolognak. Eljárás indult ellenem tiltott valutaüzérkedés vádjával, mert nem jelentettem be dollárjaimat. Gazember társamnak én dollárokat adtam, amit persze ő nem törvényes helyen váltott

be, hanem tiltott forgalomban.

— Ő ezért hét hónapot kapott, én semmit, de elkoboztak tőlem 370 dollárt, most arra kérem az urakat, hogy legalább ezt a pénzt szerezzék nekem vissza, hogy vissza tudjak menni Amerikába.

A Világkongresszus vezetője persze nyomban akciába lépett és amit ebben az ügyben emberileg megtehető, meg is tesz, hogy X. Y. testvérünk legalább ezt a pénzt visszakaphassa.

Azért mondtam el, ezt a megrendítő történetet, hogy okuljanak rajta Amerika magyarjai. Hogy ha hazajönnek, ne bizzanak minden jött-ment emberben és ne bízzák egy életlen át keresett kis vagyonkijukat szélhámosra.

X. Y. barátunk Amerikában villamost vezetett, azelőtt itthon földmives volt. Mégis az első csábos mesére terménykereskedőnek, még hozzá tőzsejétekben játszó terménykereskedőnek akart felcsapni. Kétségtelen a nagy kereset lehetősége szédítette meg.

Ha megmaradt volna elhatározása mellett, hogy itthon visszatér az ősi mesterséghez; semmi baj nem éri. Lehet, hogy egyik évben rossz termés miatt van baja, máskor más elemi csapás is érheti, de nem veszít el 6000 dollárt, mint amennyibe X. Y. barátunknak a tandíj került.

Megrendítő dolog, hogy egy ember, aki elindult falujából és gyökeret tudott verni egy új világban, idegenek között megálta a helyét; itthon ne legyen körültekintő, óvatos, hogy kinek adja oda pénzt. Odaadja egy 26 éves szélhámosnak, anélkül, hogy előbb tudakozódott volna az illetőről, megbizhat-e, rá lehet-e arra bízni azt a temérdek sok pénzt.

Maga mondta: most már kérdőszóködött, mindenkitől azt hallotta, hogy a fiatal ember egész családjá szélhámos.

Nem előbb érdeklődött, mielőtt pénzt kiadta kezéből, hanem most, amikor már mindenből kiforgatta, sőt amikor már börtönt is viselt hiszenyisége következtében.

— És még egy szomorú tünet. Az amerikai magyar itt is akkor jön olyan helyre, ahol csak jó tanácsos, utbaigazítással szolgálnak neki, akár csak Amerikában; amikor már bajban van, amikor kifosztották.

Hány levelet olvastam a Bányászlapnál, szerezzük vissza

a telek hiéna által elszedett pénzt. Holott a lapunkban mi mindig figyelmeztettük az olvasókat, nagyon nézzék meg, kire bízzák keservesen keresett pénzüket.

A telek-hiénnaknak hittek odaát is, csak aztán jöttek hozzáknak, mikor bajban voltak.

X. Y. barátunk ezt az amerikai magyar sokást idehozta. Rémségesen sokat fizet érte.

— És még valamit. Nem tudom miért, az amerikai magyarok, akik hazajönnek; nem szeretik a határon bementani, hogy mennyi dollárt hoznak magukkal. Eltitkolják a dollárokat egy részét, aminek aztán sok baj lett már az eredménye.

Meg kell értenie az amerikai magyarságnak, hogy Európában mindenütt vannak valuta rendeletek, törvények és azokat be is kell tartani.

Magyarországban az a rend, hogy aki ide bejön, a határon mondja be milyen idegen pénzt hoz be és olyan helyeken váltás azt be, ahol arra felvannak jogosítva.

Ha az amerikai magyar utaléka beírta dollárjait be a kábeba váltani, egy fillérrel sem kap kevesebbet, mint amennyi annak értéke.

Ha nem költi el, amit behozott, senki se akadályozza abban, hogy azt ki is vigye az országból.

Vigyázzanak a nyáron hazakészülő amerikai magyarok. Vallják be nyugodtan a határon dollárjaikat, írják azt be a vizsgálatot végzők az utlevélbe, akkor megkímélik magukat kellemetlenségektől.

Semmi értelme nincsen a titkolózásnak. Törvény ellenesen beváltani dollárokat tiltott cselekedet nemcsak Magyarországon, hanem más európai államokban is. Viszont a törvényes helyeken is rendes árat kapnak érte.

— És aki itthon venni akar valamit, vállalkozásba akar kezdeni; mielőtt cselekedne nagyon jól teszi, ha előbb jól körülnéz, megismerkedik az itteni viszonyokkal és csak aztán fog valamibe.

— És főleg: vigyázzanak, hogy szélhámosok karmaiba ne kerüljenek. Fájdalom van ebből a fajtából Magyarországon is, mint ahogy akad ebből bőven világszerte.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 37-IK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Elnök Luksa Gábor. Titkár-pénztárnok Németh József, címe: Box 44, Rossmore, W. Va. Gyűléseit tartja minden negyedében a Gyöngyösi János termében. A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről esetre beteglátogatókat, ami kötelessége a tagságnak.

Pénzküldemények és levelek erre a címre küldendők: Németh József, Box 44, Rossmore, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-IK OSZTÁLYA, THORPE, W. VA. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a református templom gyűléstermében, Thorpe, W. Va., délután két órai kezdettel. Elnök Juhász Lajos. Titkár-pénztárnok Kiss András. Számvizsgálók: Szilágyi József, Bényei Lajos. Kerületi delegátus Bényei Lajos. Pénzek és levelek a titkár-pénztárnokhoz küldendők, kinek címe: Andrew Kiss, Box 23, Thorpe, W. Va.

EGYLETI KALAUZ

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-IK OSZTÁLYA LOGAN, W. VA.

Elnök Veszprémi Sándor. Ugykezelő pénztárnok Gyöngyösi János, kinek címe: Box 832, Logan, W. Va. Pénztári ellenőr László Ferenc. A beteglátogatók kötelessége az osztály minden tagjának.

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor a Gyöngyösi János féle Colonial Hotel tanszékében.

o:

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én

Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatt iskolában, Drakes, Ohio.

Diszelnök Bucskó András. Elnök Titka János. Aelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Jegyző Titka Péter, kinek minden, az egyet érdeklő levél küldendő, címe: Route 1, Corning, O. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplővezető Varga András. Hármas b. zottsági tagok: Szántó János, Pörkölab Sándor, Titka Péter. Beteglátogató: Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudas József, Temör Lukács András. Egyetli orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

o:

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK OSZTÁLYA SOUTH WILLIAMSON, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó 15-ike utáni vasárnapon a színesek iskolájában, New Camp, Ky.

Elnök Hegedűs János, Aelnök Doka István. Titkár-pénztárnok Doka András, kinek minden, az egyet érdeklő levél és pénzküldemény küldendő, címe: Box 923, Williamson, W. Va. Jegyző Dudas József. Pénztári ellenőrök: Mayerchak Pál, Doka Dániel és Ifj. Siku István. Helybül beteglátogató Younger György és Doka Erzsébet. Vidéki beteglátogató Cseh József.

o:

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Kovács Gyula. Aelnök Dudas Pál. Ugykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pót-ügykezelő és pót-delegátus Róth György. Beteg látogatásra kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűléstermében. Ugykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

o:

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-IK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA.

Alakult 1907 Augustus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.

Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont W. Va. Aelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2, Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Három tagu számvizsgáló bizottság. Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A beteglátogatót az elnök és pénztárnok nevez ki. A zászlótartókat az elnök nevez ki.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK OSZTÁLYA SO. WILLIAMSON, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó 15-ike utáni vasárnapon a színesek iskolájában, New Camp, Ky. Elnök Siku István. Aelnök Doka István. Titkár-pénztárnok Doka András. Jegyző Dudas József. Pénztári ellenőr Majercsák Pál. Számvizsgálók: Hegedűs János, Kish Imrös. Beteglátogató Kmódi József; női beteglátogató Siku Irén; vidéki beteglátogató Tótholusi István. Kerületi képviselő Hegedűs János.

o:

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 23-IK FIKJA POCAHONTAS, VA.

Elnök Nagy Gáspár, Aelnök Id. Barbas István. Ugykezelő titkár Ifj. Dobos András. Ellenőr Mihalina Ferenc. Beteglátogatók: Kozma Antal, Barbas István, Erdy József, aki ajtóór is. Zászlótartókat időről-időre az elnök nevez ki. Kerületi delegátus Ifj. Dobos András.

Aki érdeklődik az Egyet iránt és szeretne beállni, annak minden felvilágosítást készséggel megad a fők titkár, Ifj. Dobos András, Box 914, Pocahontas, Va.

o:

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján este 7 órai kezdettel a Gyöngyösi János Colonial Hotel tanszékében, Loganban s minden gyűlés után a tagság szórakozására jó zene és tánc van.

o:

Elnök Molnár Károly. Titkár Antal János. Pénz árnök Molnár Jánosné. Kérjük a Logan és környéki magyarságot, hogy lépjenek be tagul minél többen a Társaskörbe. Jelentkezni lehet gyűlések alkalmával a gyűlésteremben vagy a titkárnál.

A WILKER-BARRÉ-I. I. MAGYAR KÖSSUTH LAJOS BS. EGYLET Alapított 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 459 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző Jenki Endre. Beteglátogató Gyúri József. Hármas tagu bizottság: Jencsik György, Márton István Gyúri László.

Minden az egyetle vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

o:

POCAHONTASI MAGYAR AMERIKAI POLGÁRI KÖR

Gyűléseit tartja minden hó második szombatján este a Ref. Iskola helyiségében.

Célja: A magyarok polgárosítása, a szavazó polgárok egységes eljárása választások alkalmával.

Elnök Léway János. Aelnök Ifj. Dobos András. Pénzügyi titkár Ifj. Dankó Mihály. Pénztárnok Tátray János. Jegyző Kovács Péter. Ellenőrök: Id. Dankó Mihály, Id. Borbás István és Mihalina Ferenc. Ajtóór Id. Borbás István. Felvilágosításért forduljon bárki a jegyzőhöz, kinek címe: Kovács Péter, Box 755, Pocahontas, Va.

Mindig Olcsó! - - - - Mindig Friss!

ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS

Tárkányi Testvérek

Logan, W. Va.

— SZALLITUNK AZ EGÉSZ LOGAN VIDEKRE —

FIGYELJE A TARKANYIEK TRUCKJAIT

MINDIG BIZALOMMAL FORDULHAT

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYESÜLET WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának, vagy családja tagjainak. Beállás 1-től 60 éves korig. A rendes biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegségyé biztosítás is szereshető.

Kerületi szervező:

POCAHONTAS, VA.

49 Megbizottunk: KOVACS PÁL Box 301

RED JACKET, W. VA.

75 Megbizottunk: MOSOLYÓ ISTVÁN Box 113

MORGANTOWN, W. VA.

153 Megbizottunk: CSERNOK MIKLÓS Box 334 Pursglove, W. Va.

DOBRA, W. VA.

169 Megbizottunk: PUSKÁS GÁBOR Box 95 Clothier, W. Va.

THORPE, W. VA.

173 Megbizottunk: RADNÓCZY JÓZSEF Box 253

LYNCH, KY.

204 Megbizottunk: BARTHA GÁBOR Box 784

CAPELS, W. VA.

206 Megbizottunk: BUCKMAN SÁNDOR Box 183

BARRACKVILLE, W. VA.

212 Megbizottunk: BENDZSÁK KÁROLY Box 218

TUSAY B. MIHÁLY

LOGAN, W. VA.

213 Megbizottunk: VESZPRÉMI GÉZA Box 32 Monaville, W. Va.

RIVESVILLE, W. VA.

222 Megbizottunk: MOLNÁR JÓZSEF Box 182

VALASSZA KI

melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kalauzban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást.

HELEN, W. VA.

248 Megbizottunk: PUSKÁS LAJOS Box 304 Stanford, W. Va.

BOOTH, W. VA.

291 Megbizottunk: SÁRKÓZI IMRÉNÉ Box 84

IDA MAY, W. VA.

296 Megbizottunk: BARTA KÁROLY P. O.

WEIRTON, W. VA.

299 Megbizottunk: REHŐ ZSIGMOND Box 215

TRIADÉLPHIA, W. VA.

301 Megbizottunk: TARR ANTAL P. O.

CHATTAROY, W. VA.

304 Megbizottunk: KOCSÉL GYÖRGY P. O.

DUNBAR, W. VA.

305 Megbizottunk: GECSEY JÁNOS P. O.

CLARKSBURG, W. VA.

306 Megbizottunk: VAJDA SÁNDOR Box 420 1/4, Route 2

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

POCAHONTAS, VA.

Lelkész: B. BERTÓK

P. O. Box 425

Istentisztelet minden vasárnap délelőtt fél 11 órakor Előtte fél 10 órakor vasárnapi iskola.

A Pocahontas-i Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet gyűlése minden hó első szerdáján este az iskolahelyiségben

Amerikai Betegsegélyző és Életbiztosító Szövetség

ALAKULT 1892-BEN

Nincs jobb a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG Kötvényeinél. - Minden kötvény KÉSZPÉNZ ÉRTÉKÜ Kimaradás esetén VISSZAKAPJA PÉNZÉT a befizetések arányában.

A kötvényekre kaphat: KÉSZPÉNZ KÖLCSÖNT KILEPÉSI ÖSSZEGET KIFIZETETT KÖTVÉNYT MEGHOSSZABBÍTOTT BIZTOSÍTÁST a befizetések arányában.

BETEGSEGÉLY-BIZTOSÍTÁS. — GYERMEK-BIZTOSÍTÁS. 1412 State Street Bridgeport, Conn.

SZÜLŐK GONDJAI

Mulnak a napok, mulnak a hetek és egy-kettőre bezárulnak az iskolák. Amilyen örömmel nézik a szülők, hogy gyermekeik elvégezték az évet, éppoly gondokkal tekintenek a jövő elé. A gyermekeknek bevállalják a régi mondás: "kis gyerekek nagy gondok". nagy gyerekek nagy iskolákkal kezdetével tovább fog menni az iskolába, de a nagygyal a szülők nem tudják, mit kezdjenek vele. Itt Amerikában nincs általában az inasrendszert, mint Európában bevezetve és így a gyerek, a fiú is, leány is, "majd csak lesz valami".

Minden szülő természetesen azon töri a fejét, hogy a gyermekének jobb dolga legyen, mint neki volt, vagy van. Itt Amerikában megadják a lehetőséget, bár sokszor keserves csalódás az ára — milliók között egy felviszi valamire.

Azok a gyerekek, akik iskolai idő alatt pénzt keresnek, későbbi években megadják az árát; fiatalon nem érzik, de a testet becsapni nem lehet, az idegek rövidesen felmondják a szolgálatot és nem ritkán olvasni és hallani, hogy hol itt, hol ott egy gyermek belepusztult a tanulásba, mert dolgozni is, tanulni is nem bír.

Sok szülő sóhajt, hogy szeretné taníttatni a gyermekét, de anyagilag nem bírja.

Ezeknek a szülőknek nagyon kapóra jöhet a Rákóczi Egyesület tagszerzési versenye.

Hívja fel minden szülő saját gyermekének a figyelmét erre a versenyre; akinek nincs gyermeke, van rokona, szomszédja,

akit segíteni akarna, az hívja fel a figyelmét ennek arra, hogy a Rákóczi Egyesületben ebben az évben kétszáz dollárt lehet megkeresni.

A nyári szünidő alatt a nagy iskolásfiúk és leányok járjanak utána, hogy részt vegyenek ebben a versenyben. Könnyen tehetik, mindannyian beszélnek angolul; egyetünk több, mint száz százalékban jó, tehát nyugodtan dolgozhatnak az egyetérdekében. És ha — mint a versenyszabályok mondják — nem is szerzik meg az egész kettőszáz dollárt, akkor sem vész munkájuk karba, mert egyetünk minden megszerzett tag után fizet díjat.

Felhívunk minden szülőt, mondja meg gyermekének, hogy itt lehetőség van pénz keresni; egyetünk rendelkezik angol alapszabályokkal, amelyek könnyebbek az itt felnőtt fiataloknak.

Mutassák meg a fiatal Rákócziak is, hogy szívükön fekszik az apák által itt az Egyesült Államokban felépített intézmény. Egyetünk nem politizál, nem ismer vallási kérdéseket, csak és csupán egyet ismer: a legjobbat adni, amit a befizetésért adhat — tagjait a lehetőség szerint védeni.

Szülők, tegyék meg kötelességeiket az egyetlennel szemben. Fiatalok, rajtatok a sor, hogy könnyű módon nektek egy vagyonzhoz jussatok!

Aki még nem tagja a Rákóczi Egyesületnek, az is írhat felvilágosítást, melyet szívesen és teljesen díjmentesen kap a következő címre: Rakoczi Aid Association, 624 Bostwick Ave., Bridgeport, Conn.

IFJ. DOBOS ANDRÁS KIÁLTVÁNYA

A Verhovay igazgató magyar fajaért

A pocahontasi és környéki magyar bányászok szíve, magyar érzése és gondolata azt kívánja, hogy 1937 május 29-ik napja egész magyar Amerika történelmi eseményévé legyen. A múlt évben ugyanezen a nap csak a Verhovay jubileumával kapcsolatos helyi esemény volt és vágyunk az, hogy az idén országos jellege legyen. Amerikai magyar bányászok ünnepi találkozója egyik szemmezőtől a másikig, megörökítője annak, ami az utolsó félszázadban a bányamezőkön történt.

A szén adta az első magyar bevándorlók kenyérét. A szemmezőkről indult utnak a Verhovay Segély Egylet, a szemmezőkről áramlott a magyar elem a városok felé és alkotta azt az egészet, amelyet ma Magyar Amerika néven ismerünk. Ezt kívánja a pocahontasi és környéki bányász-csoport megörökíteni május 29-én Pocahontason, a Verhovay Nap keretében addig, amíg módja van rá a régi és eredeti bevándorlók bevonásával és pedig aként, hogy ezen a napon kapcsoljuk magunkhoz a második nemzedéket, azokat, akik nyomunkba lépnek.

Ünnepelni hívunk minden amerikai magyart és főleg a magyar bányászokat, a legmesszebbmenő vidékekről is. Ha nem tudnak jönni tömegekkel, képviseltessék magukat legalább egy-két megbízottal. Mi, akikre a rendezés munkája hárul, tovább megyünk, mint a Magyar Bányászlap jósolta. Nem tiz, hanem legalább húsz vendéglátó házigazda barátsága vár minden egyes vendéget, aki megtszettel bennünket azzal, hogy messze földről jön el körünkbe magyar eseményt ünnepelni.

Kemény a pocahontasi magyar bányász keze, érdesre törté az a csákány, de annál lágyabb a szíve, amely tele van igaz magyar vendégszeretettel, amely nemcsak hívja, de be-

csülni is óhajtsa a vendéget. Amit erőnkől tehetünk, azt megtettük a május 29-iki ünnepély érdekében. A Verhovay központi vezetőin kívül jeles magyar költők és írók lesznek közöttünk, mint a derék Indian, a mi Szarvas Palink, aki irredenta dalaival a magyar hazára való emlékeztést ébreszti szívünkben, tréfiával mosolyra deríti kedvünket.

Ünnepünket május 29-én saját templomunkban Istentisztelettel kezdjük, délután 5 órakor. Bankettünk műsoros előadásokkal este 7 órakor veszi kezdetét és utána véget nem érő táncmulatság következik. Biztonság okából arra kérjük vendégeinket, hogy jegyeiket előre váltás meg, érkezésükről előre tudasanak minket, hogy méltó fogadtatásukról gondoskodni lehessen.

Minden ezirányú megkeresésre készséggel és azonnal válaszolok. Címem: Andrew Dobos Jr., P. O. Box 914, Pocahontas, Va.

NÉPSZERŰ ELŐADÁS A PROGRESSZIV UNIÓRÓL

A Progresszív Miners of America felolvasások és előadások útján próbálkozik most azzal, hogy érdekeit és küzdelmeit népszerűsítse. Az első ilyen előadást szép sikerrel tartották az illinoisi Springfield városában.

BÉKÉT KÖTNEK TENNESSEEBEN

A United Mine Workers 19-ik kerülete és a Tennessee államában lévő Southern Appalachian Coal Operators Association békét kötöttek a New Yorkban megállapított új bérskálát elfogadásával. A két éves béke 7,000 bányászt érdekel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Antal Gyula. Köszönet testvér. Nem kell csüggedni, lesz még jobb világ is.

"Kijózanodott Radikális". Nem, az Új Előre nyomdája még ma sincs szervezve. Igaza van, hogy nincs bór az arcukon, és nem csodáljuk, hogy kijózanodott belőlük. Áruló is minden szervezett munkás, aki egy centet ad a kommunisták szkebe nyomdájára.

Szmekák József... Köszönet. A hiányzó számok elmentek.

Daisy Ferenc. Köszönet, testvér.

Balázs János. Köszönet és szíves üdvölet. Hogy vannak?

Vaszkó József. Szívélyes üdv. A. Molnár. Nem kell busulni testvér. Szívesen, Szív. üdv.

Kenyhercz István. Köszönet testvér, biztosan jobb is lesz még a sorsunk.

Logani magyar. A másik "hölgyet" is ismerjük. Csak az a jó, hogy a loganvidéki bányászok is jól ismerik őket.

Bali Antal. Köszönet testvér és szíves üdvölet.

Csitos János. Köszönet testvér.

"Óhazai ügy". Tessék a Külföldi Magyarok Világkongresszusához fordulni. Szívesen intézik el. Géza utca 4, Budapest. Minden külföldi magyar bátran oda fordulhat minden óhazai ügyével.

Szőke Gyula. Köszönet testvér.

Bette Mihály. Köszönet, ha mindenki csak ennyit késne testvér, akkor elhinnék, hogy vége a depresszióknak. Szíves üdvölet.

Fodor István... Köszönet a szíves sorokért is testvér. A pénz mellett higgye el, az is jól esik az embernek.

Vrtel János. Hálás köszönet. Azt hisszük elkerülte a figyelmét, mert 11 és fél hasáb volt összesen írva az ügyről és pontosan beszámoltunk a pécsi bányászok keresetéről.

Kovács István. Köszönet testvér. És jobb egészséget ebben az évben.

Öreg bányász. A Romániában lévő birtokát eladhatja, de a pénzt nem hozathatja ki jelenleg. Legjobb lenne rá itt keresni vevőt, aki onnan való és aki itt esetleg kifizetné Önnök dollárakban. A bankban lévő pénzt sem lehet most onnan kihozni. Adó és más ügyekben szívesen ad felvilágosítást a clevelandi román konzuli hivatal, ahová magyarul is írhat. Royal Roumanian Consul General, Cleveland, O.

Gara Béla. Hálás köszönet és szíves üdvölet.

Németh Károly. Köszönet testvér.

Karbonits József. Majd lesz jobban is testvér. Köszönet.

Nagy Lajos. Ha lehetséges lesz, találkozunk Pocahontason.

Szeles Mihály. Köszönet és szíves üdvölet.

Kepich Mihály. Köszönet és szíves üdvölet.

Bodnár Sándor. Lesz még jobb világ is, nem kell csüggedni. Köszönet.

Murnyák Gy. Hálás köszönet. Jobb szerencsét és több egészséget ezentulra.

Pécsi Sándor. Köszönet testvér.

Magyar bányász. A kommunista lap nyomdája nem volt mindig szkebe. De a szervezett nyomdázásokat kirúgták, s azóta egy csomó szkebe dolgozik náluk. Természetes, hogy erről nem írunk.

Gary öreg bányász. Mielőtt a levelében foglalt dolgok fellett határoznánk, előbb meg kell várnunk, hogy mit csinálnak majd az új Guffey törvénnyel kapcsolatosan. Csak mikor tisztázza lesz a helyzet, akkor látható, hogy voltaképpen hol állunk? Szívélyes üdvölet.

Anna Moczky. Letter was sent to your Mother. Greetings.

Kochmár Sándor... Köszönet. Kitartás, mert a helyzet most már hamarosan javulni fog minden vonalon.

Nedin Pál. Reméljük, hogy gyorsan meggyógyul. A pénzt elkünyveltük köszönettel. Levél ment.

Hazel Santa... Letter was mailed to your address. Thanks for the subscription.

Frank Daisy... Szívélyesen üdvözljük olvasóink táborában.

Kali Antal. Külön levélben válaszoltunk szívélyes üdvölettel.

F. Zsoldos. We are expecting a quick answer from Pittsburgh.

Bánky Lajos. Külön levél ment az ön címére. Csak türelem.

Szuhoggy István. Igaza van, de ma még minden öreg ember sorsa ez. Éppen ezen a képtelen helyzetben próbál a Social Security Act javítani.

John Tóth. Trust in the new Federal Labor Act. Greetings.

Mrs. Kovács. Külön levélben fejeztük ki részvétünket Önnök. Köszönet.

Rimár András. Nagyon helyesen járt el és mi intézkedéseivel, mint azt levélben is megírtuk, meg vagyunk elégedve. Szívélyes üdv.

Mihályi K. Érdeklődve várjuk, hogy a felhozott ügyben mit fog határozni?

Tóth János... Az illetőt mi Duquesneban külön levéllel kerestük fel. Erre igazán nincs eddig példa tapasztalataink tárházában.

Orosz Miklós... A becsület kérdéséről van szó és mi bizony abban, hogy Ön is így látja majd a dolgot.

NYUGTÁZÁSOK

A múlt héten a következő testvérek küldtek pénzt a maguk vagy a mások előfizetésére:

John Tóth, Pittsburgh; Mike Szeles, Dillonvale; Mike Kepich, Ottawa; Z. Mihályi, Glenfield; Joseph Kabonits, Tams, Alex Bodnár, Swanwick; Steve Sütő, Prescott; Andrew Rimár, Warren; Alex Pécsi, Pocahontas; John Konkoly, East Chicago; Geo Murnyak, Linden; Louis Haczinger, New York; Steve Pozsga, Oliver; Charles Németh, Bobtown; Andy Kató, Detroit; Steve Fodor, Orient; Anton Bali, Isaban; John Koltár, Duquesne; John Pásztor, Rayland; Julius Szőke, Bradley; Andy Gabos, La Belle; John Csitos, Piney Fork; Tony Radich, New Castle; Steve Kenyhercz, Ronco; Michale Bette, Akron; Steve Kovács, Brownsville; John Vrtel, Orient; Antal Gyula, Vintondale; John Ujj, Red Jacket; Ignátz Chuli, Granite City; Geo Vaszkó, New York; Albert Kohut, Toledo; Frank Daisy, Eccles; Joseph Kukoly, Berwind; Pete Palkó, Bartley; Joe Smollock, Smithfield.

Hálás köszönet, testvérek.

TIZ ÉVI SZÜNET UTÁN NYITJÁK MEG A BANYÁT

A pennsylvaniai Brownsville és Allison között tiz év óta szünetel a Whyel Coke Company Simpson nevű tárnája, amelyet most április 20-án ismét üzembe helyeznek. A bányához új tiplint építettek és mintegy harminc munkást rendeltek a tárnába, hogy azt a termelésre előkészítsék.

A Simpson tárna szénét teher autókkal a közeli Alicia telepre szállítják és kokx-ot fognak belőle égetni a steel trust részére.

Valószínű, hogy az ujjonnan megnyitott tárnában 600 bányász talál alkalmazást.

A MANITOBAI ARANY BANYÁSZAT ÚJRA NAGY ERŐVEL INDULT MEG

Az az egyetlen panasz, hogy nem tudnak elég ércbányászt kapni, mert a kanadai bányászok túlnyomó része csupán a szén kitermelésére van begyakorolva

A kanadai Manitoba tartomány egyike a legjobb aranytermelő telepeknek. Egyelőre ugyan nem sok bánya van üzemben és azok csupán a tél elmúltával tudnak dolgozni, de máris erős a panasz, hogy nincs elegendő számú szakértő bányász. A bányászok túlnyomó része elsőrendű munkás a szénbányákban, de a nemes érc bányákban a termelési

rendszer eltérő és erre nincsenek begyakorolva.

A Ministik Lake Gold Mines, Limited egyelőre csak három száz emberrel kezd az üzemeltetést, mert új tárnákat kell a mélységbe, körülbelül 500 lábba lebocsátani, de területe aranyércekben oly gazdag, hogy az üzemeltetést hamarosan növelni fogják. Most sürgős szükségük lenne elsőrendű bányászokra, akik az alátámasztási munkához értenek és ilyeneket nem tudnak a környéken kapni. De ha kapnának is, még nincsen elegendő számú ház arra, hogy a bányászokat elhelyezzék, bár a társaság terve az, hogy két év alatt körülbelül háromezer embert állítson állandó jellegű munkába.

A Hudson Bay környékén az aranybányák üzembe addig szünetel, amíg a jég teljesen eltakarodik és az új zúzdák és kohó gépek szállítását meg lehet kezdeni. A kitermelt ércet a helyszínen kell felőrölni és az aranyat kiválasztani a kohóban, mert különben a termelés nem lenne elegendő a magas költségek folytán.

Amerikai bányászok nem akarnak Canadába átmenni, mert a bevándorlás nagy nehézségekbe ütközik és mert nehéz a hat hónapig tartó tél irtózatossága, amely miatt az üzem is gyakran szünetel, hogy a bányászok ne képpen csak hat hónapon át dolgozzon és keres az aranybányákban.

KONZULI ÉRTESETÉS

Tisztelettel értesítem, hogy a m. kir. posta az 1932 évben kiadott arcképes bélyegsorozat egyedi Moszkva városában 200,000 orosz sietett a még nyitvalevő 25 templomba. És ami még jellemzőbb, ebből a számból 120,000 lélek volt olyan, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be.

A hivatalos jelentés ezeket mondja:

— Mivel már tavaly is nyilvánvaló volt az, hogy a vallásos érzés gyengítése és kiirtása érdekében folytatott munka hiábavaló volt, az új orosz alkotmányba a vallásszabadságot biztosító intézkedéseket tettünk. Ennek hatása máris érezhető. Mig 1936-ban csak 75,000 ember ment husvétkor templomba, addig ebben az évben már 200,000 lélek ragaszkodott hitéhez. Célserűnek látszik tehát, hogy a hit és vallással szemben eddig tanúsított álláspontját a bolsevik párt adja fel.

Természetesen hasztalan is mondaná bárki, hogy jó lenne ezt a Buckeye Roadon is tudomásul venni, mert ott csak olyan munkásbarátok vannak, akik a munkások fején kívül egyébbel nem törődnek.

—

A CAIRNBROOK MINE SZTRÁJKJA VÉGET ÉRT

A Johnstown közelében lévő Cairnbrook telepen, a Loyalhanna Coal Co. 300 bányász sztrájkba lépett, mert a bányászok a bérszerződést nem tartotta be. A sztrájkot két nap alatt békés egyezséggel rendezték.

UJ EELNÖKÖT KAPOTT A DELAWARE COAL CO.

A Delaware, Lackawanna and Western Coal Company elnöke lemondott és utódja Harry A. Smith lett, aki eddig a társaság első alelnöke volt.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Balázs János, Berwind, W. Va.
Brenner János, Mallory, W. Va.
Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Engel László, Keystone, W. Va.

Kiss Antal, Clarksburg, Dawson
Wendel, Meadow Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth Everetteville, Riveaville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsei György, Chattaroy, W. Va.
Kározy L. György, Welch, W. Va.
Kreizer István, Morgantown és vidéke.

Kumi János, Premier, W. Va.
Lanyi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, W. Va.
Thorp, W. Va.
Lengyel János, Wellsburg, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Mojzer János, McMechen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Pálfalvy E. Dénes, Colliers, W. Va.
Pongrácz József, Nellie, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Tóth András, Fairmont, Barrackville, Grant Town, Baxter, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Jelle, Pa.
Barcz János, Lemont Furnace, Pa.
Bartók János, Twin Rocks, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bosnyák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Cluna, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown és Vestaburg, Pa.
Deák Mihály, Renton, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fehér Gábor, Wildwood, Allison Park, Gleneshaw, Gibsonia.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ili. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Kali Antal, Bobtown, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitain, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Bertalan, Richesville, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpont, Mt. Carmel
Shamokin, Keiser, Pa.
Péter János, Portage, Puritan és Casandra, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpesville
Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szanyi János, Brownsville, Pa.
Szegváry Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Tóth Károly, Studa.
Virág Gábor, Avella, Cuddy, Morgan, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.
Toczky Mihály, Scapp Level, Pa.

OHIO

Ersek József, Adena, Dillonvale, Okh
Bolyki János, Toledo, O.
Péterty Lajos, Columbus, O.
Pásztor János, Tiltonsville, Rayland
Smithfield, Yorkville, Ohio
Kovács János, St. Clairsville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rezes János, Corning, Congo, Ohio
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árva András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gál Lajos, Harrisburg, Ill.
Gyenes András, Tovey, Ill.
Ronce Péter, Divernon, Ill.
Róbiás János, Valler, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabai János, Majestic, Ky.
Tárhányi Gábor, Beauty, Ky.
Szorcsik József, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.
Oszupán Mihály, 94 Bulaski Ave
Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Richmond, Ind.
Tóth Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Bodor József, Dante, Va.
D. Dobos András, Pocahontas, Va.

APRÓ HIRDETÉSEN

JO OTTHONT találna nálam szegény, sorsu, idősebb nő, akinek azonban csak jó otthon és megélhetés lehetne. Saját otthonom van, és szeretném keresek és külön figyelmet adni nem tudni. Aki jó nyugodt otthon akar, legyen szíves írni. Wavary József, R. 1., Sooner Illinois.